

Nr 7.

Ankom till riksdagens kansli den 8 april 1930 kl. 1 e. m.

Utlåtande angående regleringen av utgifterna under riksstatens sjunde huvudtitel, innefattande anslagen till finansdepartementet.
(3:e avd.)

Departementet.

1:o I den till riksdagen den 3 januari 1930 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1930/1931 har Kungl. Maj:t i avseende å sjunde huvudtiteln (punkt 1 av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden nämnda dag) föreslagit riksdagen att

Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli. [1.]*

dels å ordinarie staten för finansdepartementet uppföra ytterligare ett kansliråd i lönegraden B 30 och ett kontorsbiträde i lönegraden B 4;

dels godkänna följande stat för finansdepartementet att tillämpas från och med den 1 juli 1930:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 188,900
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	» 40,400
Avlöande av två extra föredragande hos regeringsrätten, <i>förslagsanslag</i>	» 19,100
	Summa kronor 248,400;

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, nu 229,900 kronor, med 18,500 kronor till 248,400 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 1—15 i åberopade statsrådsprotokollet.

Den nu gällande ordinarie avlöningsstaten för finansdepartementet har följande utseende:

* Hänvisas till punkt i statsrådsprotokollet.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 174,800
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag	» 35,500
Avlönande av två extra föredragande hos regeringsrätten, förslagsanslag	» 19,100
	<u>Summa kronor 229,400.</u>

Härjämte finnes för innevarande budgetår fastställd följande övergångsstat för departementet:

Avlöningar, förslagsanslag kronor 500.

Ordinarie förslagsanslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli är uppfört med de båda staternas slutsumma eller 229,900 kronor.

Antalet ordinarie befattningar i finansdepartementet är för närvarande bestämt sålunda:

Befattning	Lönegrad
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 byråchef för lagärenden, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
2 kansliråd	B 30
1 förste aktuarie	B 26
4 förste kanslisekreterare	B 26
3 andre kanslisekreterare	B 21
1 registrator	B 15
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
3 kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
4 kontorsbiträden	B 4.

Dessutom finnes på övergångsstat uppförd en kanslibiträdesbefattning, vars innehavare emellertid under innevarande budgetår avgått från tjänsten.

Av nyssnämnda ordinarie befattningar äro en kansliråds- och en förste kanslisekreterartjänst avsedda för föredragningen i regeringsrätten. Övriga ordinarie befattningshavare i lönegraderna B 30—B 21 äro fördelade till tjänstgöring sålunda:

hos statssekreteraren: förste aktuarien, en förste kanslisekreterare och en andre kanslisekreterare;

hos expeditionschefen: en andre kanslisekreterare (tjänstgör även å första byrån);

å första byrån (för tull- och stämpelärenden m. m.): ett kansliråd, en förste kanslisekreterare och en andre kanslisekreterare (tjänstgör även hos expeditionschefen); samt

å andra byrån (för ärenden angående kommunernas finanshushållning): en förste kanslisekreterare och en andre kanslisekreterare.

Vad angår anslaget till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., gäller enligt en av Kungl. Maj:t den 22 juni 1928 meddelad föreskrift, att av sagda anslag må användas till grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän högst 30,624 kronor och till extra befattningshavare, tillfällig personal, renskrivning, övertidsersättning m. m. högst 3,000 kronor samt att därutöver må från anslaget utgå vad som erfordras till beredande av avlöningsförhöjningar åt extra ordinarie tjänstemän även som enligt gällande författningar uppkommande kostnader för läkarvård jämte läkemedel och dylikt samt begravningshjälp till sådan personal.

Såsom nämnts, upptager staten jämväl ett belopp å 19,100 kronor för avlöande av två extra föredragande hos regeringsrätten.

Sin nuvarande organisation erhöll finansdepartementet i samband med de vid 1926 års riksdag beslutade personalindragningarna i Kungl. Maj:ts kansli. För finansdepartementets del innefattade den då vidtagna omorganisationen indragning av, bland annat, två kanslirådstjänster, nämligen dels en å budgetbyrån, som upphörde såsom självständig avdelning inom departementet, dels en å nuvarande andra byrån. Vad sistnämnda byrå beträffar, ansågs föredragningsskyldigheten å densamma kunna helt överlätas till en förste kanslisekreterare. Härvid förutsattes, att expeditionschefen skulle utöva en mera direkt ledning av byråns arbete än vad eljest i allmänhet är fallet.

I samband med frågan om anslag till finansdepartementet har departementschefen till behandling upptagit en av 1929 års riksdag väckt fråga angående pensionsärendenas förläggning inom Kungl. Maj:ts kansli.

I skrivelse den 28 maj 1929, nr 217, uttalade riksdagen sin förväntan, att för 1930 års riksdag måtte framläggas förslag angående ändrad ordning för prövningen av ärenden om understöd åt efterlevande efter vissa statsanställda, nämligen personal i arbetarställning eller med sådan personal närmast jämförliga anställningshavare. Enligt den av riksdagen ifrågasatta omläggningen skulle dylika frågor, vilka hittills underställts riksdagen, överlämnas till Kungl. Maj:ts avgörande inom vissa av riksdagen angivna gränser. I samband med anmälan av frågan om reglering för budgetåret 1930/1931 av utgifterna under riksstatens elfte huvudtitel, har departementschefen tillstyrkt förslag om en dylik omläggning, och Kungl. Maj:ts i anslutning härtill gjorda framställning har numera av riksdagen i huvudsak bifallits. Omläggningen ifråga förutsätter, såsom riksdagen även uttalat, att ifrågavarande understödsärendens prövning centraliseras till ett enda statsdepartement, finansdepartementet.

I anslutning till sitt uttalande i nu berörda spörsmål anförde 1929 års riksdag, att det syntes riksdagen kunna ifrågasättas, huruvida icke i samband med en omläggning i nyss angiven riktning ytterligare ett steg lämpligen borde tagas med avseende å sättet för pensionsärendenas behandling. Härom har riksdagen vidare yttrat följande:

»För närvarande handläggas frågor om framställning till riksdagen i pensionsärenden — liksom dylika ärenden i allmänhet, med undantag av

pensionslagsfrågor beträffande allmänna civilförvaltningen — inom de särskilda departementen. Intet av dessa departement, med undantag möjligen beträffande försvarsdepartementet, har emellertid att handlägga pensionsfrågor i sådan utsträckning, att önskvärd erfarenhet rörande detta speciella ämnesområde kan förutsättas under alla förhållanden vara företrädd inom departementet. Denna omständighet har icke kunnat undgå att emellanåt medföra bristande enhetlighet vid pensionsärendenas handläggning. Visserligen verkställes den förberedande behandlingen av dessa spörsmål i regel inom statskontoret, som närmast torde representera sakkunskapen på området i fråga, men med den betydande omfattning, som pensionsärendena numera tagit, kan denna statskontorets förberedande behandling — även om den i allmänhet är av största värde för frågornas avgörande — av naturliga skäl icke alltid ensamt erbjuda tillräckliga garantier för önskvärd enhetlighet och samlad överblick beträffande de fall, som för varje år skola föreläggas riksdagen. Enligt riksdagens erfarenhet hava nu berörda omständigheter stundom medfört ojämnheter även i frågor av principiell betydelse.

Ur nu antydda synpunkter skulle enligt riksdagens mening en sådan omorganisation vara önskvärd, att beredningen av pensionsfrågor, vilka föreläggas riksdagen, bleve centraliserad till ett departement, varvid naturligen finansdepartementet närmast borde ifrågakomma. Därest vid de närmare överväganden, som förevarande spörsmål efter riksdagens uppfattning förtjänar, en sådan omläggning finnes böra vidtagas, lärers även böra tagas under omprövning, huruvida icke i samband därmed jämväl övriga på Eders Kungl. Maj:ts prövning ankommande pensionsfrågor — måhända med vissa undantag, främst beträffande sådana militära pensionsärenden, vilkas avgörande enligt gällande bestämmelser tillkommer Eders Kungl. Maj:t utan riksdagens hörande — borde överflyttas till finansdepartementet. Särskilt synes kunna ifrågasättas en överflyttning till sistnämnda departement av ärenden angående statens pensionsanstalt, vilka ärenden nu beredas inom ecklesiastikdepartementet men beträffande vilka det, med det omfång anstaltens verksamhet numera erhållit, icke minst ur statsekonomisk synpunkt lärers vara av betydelse att säkerställa en möjligast sakkunnig och jämväl på sambandet med andra pensionsfrågor inriktad handläggning inom Eders Kungl. Maj:ts kansli.

Den omläggning, som här ifrågasatts, torde förutsätta vissa ändringar av personalorganisationen inom Eders Kungl. Maj:ts kansli, vid vilkas genomförande måhända någon utgiftsökning blir ofrånkomlig. Även om detta skulle bliva fallet, torde enligt riksdagens mening en dylik omläggning likväl kunna anses påkallad. Pensionsväsendets huvudtitel är numera av den storleksordning, och de åtgärder, vilka beträffande denna huvudtitel under senare år vidtagits samt under den närmaste framtiden ytterligare torde bliva erforderliga, synas även ur statsfinansiella synpunkter vara av den betydelse, att det måste anses mindre välbetänkt att längre bibehålla en organisation, som icke erbjuder tillfredsställande garantier för en tillräckligt enhetlig behandling av hithörande ärenden.»

Under åberopande av vad sålunda anförts, har riksdagen anhållit, att Kungl. Maj:t måtte taga under övervägande de av riksdagen berörda frågorna samt för riksdagen framlägga de förslag, till vilka detta övervägande kunde föranleda.

Å sid. 4—7 i statsrådsprotokollet har departementschefen nu angivit sin allmänna synpunkt på frågorna och därvid funnit sig böra helt ansluta sig till riksdagens ståndpunkt om ett sammanförande till finansdepartementet av pensionsärendenas behandling. Såsom även riksdagen i sitt förut återgivna uttalande ifrågasatt, har emellertid från centraliseringen ansetts böra undantagas vissa speciella grupper av pensionsärenden, vilka följaktligen jämväl hädanefter skulle handläggas på de särskilda departementen. Departementschefens förslag härutinnan återfinnes å sid. 7—11 i statsrådsprotokollet.

Sedan departementschefen härefter lämnat en redogörelse för omfattningen av de arbetsuppgifter, som vid genomförande av den ifrågasatta anordningen med avseende å pensionsärendenas handläggning skulle överflyttas till finansdepartementet (sid. 11 och 12), har departementschefen i fråga om det härav föranledda personalbehovet inom departementet anfört följande:

»Med kännedom om den arbetsbörda, som för närvarande åvilar de olika avdelningarna i departementet, finner jag det uteslutet, att dessa ärenden skulle kunna inordnas i någon av departementets nuvarande avdelningar. Särskilt ber jag få påpeka, att de göromål, som skulle överflyttas till finansdepartementet, till mycket stor del avse propositionsarbete och följaktligen, i den mån så är fallet, komma att utföras under ledning av statssekreteraren. Den arbetsmängd, som belastar statssekreterarens avdelning, gör det emellertid enligt min uppfattning angeläget, att den för de nytilkommande arbetsuppgifterna avsedda organisationen avpassas så, att statssekreteraren ej blir nödsakad att ägna alltför stor uppmärksamhet åt detaljarbetet vid pensions- och understödsärendenas behandling. Där emot förutsätter jag givetvis, att statssekreteraren kommer att delta i handläggningen av alla frågor av principiell betydelse.

Pensions- och understödsärendenas överflyttande till finansdepartementet i den utsträckning, jag förut angivit, nödvändiggör därför enligt mitt förmenande att för dessa ärendens handläggning i departementet inrättas en särskild avdelning. Av nyssnämnda skäl torde föredraganden för dessa ärenden komma att intaga en ganska självständig och ansvarsfull ställning jämväl med avseende å propositionsarbetet i hithörande frågor. Då vidare huvudsyftet med ärendenas centralisering till *ett* departement ju är att i möjligaste mån säkerställa enhetlighet och kontinuitet vid handläggningen, synes det också vara av vikt att kunna på den ifrågasvarande posten förvärva och under en längre tid bibehålla en kunnig och erfaren tjänsteman. Allt för täta ombyten på denna befattning synas böra om möjligt undvikas. Ur nu anförda synpunkter finner jag för min del önskvärt, att föredraganden erhåller ställning såsom kansliråd. Jag kommer följaktligen till den slutsatsen, att för pensions- och understödsärendenas handläggning bör i finansdepartementet inrättas en kanslirådstjänst. Då de arbetsuppgifter, som äro avsedda att förenas med be-

fattningen i fråga, synas bliva av bestående natur, torde tjänsten böra uppföras på ordinarie stat.

Därest, i enlighet med vad jag sålunda förordar, en byrå för pensions- och understödsärendena under ledning av ett kansliråd inrättas, torde det kunna komma att visa sig lämpligt att företaga vissa jämkningar i fråga om ärendesfördelningen mellan departementets olika avdelningar. Att för närvarande fatta slutlig ståndpunkt till denna fråga lärer ej vara erforderligt. Redan nu torde emellertid böra framhållas, att det synes böra tagas under överbägande att låta kanslirådet å den nya byrån övertaga föredragningen av de avlöningsfrågor, som ankomma på finansdepartementet, liksom ock möjligen frågor berörande rese- och traktamentersättning samt andra likartade ärenden.

Vad angår den för pensionsärendenas handläggning i övrigt erforderliga personalen, synes det mig uppenbart, att behov föreligger av ytterligare åtminstone en tjänsteman. Det ur organisatorisk synpunkt riktigtaste vore utan tvivel att bereda denne tjänsteman ordinarie anställning såsom andre kanslisekreterare. I syfte att så långt som möjligt hålla kostnaderna för den nya organisationen nere finner jag mig emellertid icke böra föreslå inrättande av någon sådan tjänst å byrån utan anser det åtminstone tills vidare tillräckligt att anställa en förste amanuens med heltidstjänstgöring. Jag förutsätter emellertid härvid, att departementschefen skall äga att vidtaga omflyttningar av arbetskrafterna inom departementet, om så skulle visa sig behövt.

Givetvis kommer för den nya byrån att erfordras viss arbetskraft för renskrivning och andra biträdesgöromål. För tillgodoseende av behovet härutinnan finner jag mig böra föreslå, att å departementets personalstat uppföres en ordinarie kontorsbiträdesbefattning.

Den nya byrån torde böra träda i verksamhet den 1 juli 1930.

Därest organisationen inskränkes på sätt jag nu angivit, skulle kostnaderna för den nya byråns inrättande komma att uppgå till i runt tal 19,000 kronor.

Pensions- och understödsärendenas överflyttning till finansdepartementet måste uppenbarligen för vissa departement innebära en icke obetydlig lättnad i arbetet. Att denna minskning i arbetsuppgifterna icke kan taga sig uttryck i någon personalminskning inom dessa departement sammanhänger väsentligen därmed, att arbetet nu är fördelat på många olika händer — även inom vart och ett av de skilda departementen handläggas pensionsfrågorna för närvarande i stor utsträckning på olika avdelningar — och att göromålen ingenstädes äro av den omfattning, att de taga någon tjänstemans hela tid i anspråk. Även om alltså mot den föreslagna personalökningen i finansdepartementet icke nu kan ställas en motsvarande minskning av personalen på andra håll inom Kungl. Maj:ts kansli, måste den ifrågasatta omläggningen dock betyda, att organisationen åtminstone för vissa departements del efter pensions-

ärendenas överflyttning kommer att erbjuda en vidare marginal för att möta en eventuell ökning i arbetsuppgifterna än vad eljest skulle vara fallet.

Den utgiftsökning, som blir följden av ett genomförande av det av mig här framställda förslaget, synes mig emellertid rätt obetydlig i jämförelse med de fördelar, som genom den föreslagna anordningen skulle vinnas. Jag ber ock att få erinra om att riksdagen enligt sitt förut återgivna uttalande i ämnet räknat med ökning av kostnaderna vid ett realiserande av den tanke, riksdagen framfört.»

Vid bifall till vad sålunda föreslagits, skulle det i staten för departementet uppförda anslaget till avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 14,100 kronor, motsvarande i avrundat tal sammanlagda beloppet för avlöningar till ett kansliråd och ett kontorsbiträde, eller från 174,800 kronor till 188,900 kronor.

För att bereda medel till anställande å den föreslagna nya byrån av en förste amanuens har vidare anslaget till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. höjts med, i avrundat tal, 4,900 kronor eller från 35,500 kronor till 40,400 kronor. Av detta belopp har 4,596 kronor (motsvarande grundavlöningen till en extra ordinarie tjänsteman i 18:e lönegraden) ansetts böra tillföras den till grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän avsedda posten, som alltså skulle ökas från 30,624 till 35,220 kronor, och återstoden belöpa å den för bestridande av kostnaderna för avlöningsförhöjningar till extra ordinarie personal m. m. beräknade delen av anslaget.

Då anslaget till avlöande av två extra föredragande i regeringsrätten ansetts böra kvarstå med oförändrat belopp, skulle den ordinarie avlöningsstatens slutsumma bliva 248,400 kronor.

På sätt förut omnämnts, har innehavaren av den på övergångsstat uppförda kanslibiträdesbefattningen numera avgått från tjänsten, och denna befattning bör därför avföras ur staten. Det för närvarande med ett belopp av 500 kronor uppförda anslaget till avlöningar till befattningshavare å övergångsstat blir därefter ej vidare behövt.

Under elfte huvudtiteln av den till innevarande års riksdag avlätna statsverkspropositionen har, såsom ovan erinrats, Kungl. Maj:t, i överensstämmelse med riksdagens i skrivelse den 28 maj 1929, nr 217, uttalade förväntan, framlagt förslag av innebörd, att prövningen av frågor om understöd åt efterlevande till personal i arbetarställning eller med sådan personal i förevarande hänseende närmast jämförliga anställningshavare skulle hädanefter uppdragas åt Kungl. Maj:t att handhas enligt vissa angivna riktlinjer, varvid Kungl. Maj:ts befogenhet skulle begränsas till fall, där änkepension skulle normalt utgå med högst 384 kronor för år och i särskilda fall med förhöjt belopp, högst 444 kronor.

I enlighet med förslag av bankoutskottet i dess utlåtande nr 14 har

riksdagen numera, i anledning av Kungl. Maj:ts berörda framställning och en inom riksdagen väckt motion, beslutit bemyndiga Kungl. Maj:t att, i huvudsaklig överensstämmelse med av utskottet angivna riktlinjer, till ett sammanlagt belopp av förslagsvis 30,000 kronor om året besluta om understöd åt änkor och barn efter anställningshavare i statens tjänst, att utgå å allmänna indragningsstaten eller beträffande understöd åt efterlevande efter personer, anställda vid de affärsdrivande verken, av de medel, av vilka verkets omkostnader bestridas.

Såsom ovan erinrats, uttalade 1929 års riksdag i sin förenämnda skrivelse, nr 217, att en sådan omorganisation med avseende å sättet för pensionsärendenas behandling syntes önskvärd, att beredningen av pensionsfrågor, vilka förelades riksdagen, centraliserades till ett departement samt att, därest en dylik omläggning funnes böra vidtagas, det även borde tagas under omprövning, huruvida icke jämväl övriga på Kungl. Maj:ts prövning ankommande pensionsfrågor — måhända med vissa undantag — borde överflyttas till finansdepartementet.

De allmänna synpunkter, departementschefen nu efter övervägande anlagt på förevarande spörsmål, synas helt ansluta sig till riksdagens mening. I fråga om avgränsningen mellan finansdepartementets och övriga departements befattning med avseende å pensions- och understödsärendena och särskilt de grupper av dylika ärenden, som vid en centralisering till finansdepartementet alltjämt böra bibehållas i andra departement, har det syntts departementschefen vara tillräckligt att i detta sammanhang allenast i sina huvuddrag utstaka gränserna för finansdepartementets ämbetsbefattning i förevarande hänseende utan att nu i alla detaljer taga ställning till uppdelningen av hithörande ärenden mellan departementen. Även enligt utskottets mening synas några definitiva gränser för ärendenas behandling nu icke böra fastställas. De riktlinjer, departementschefen uppdragit, synas emellertid i allt väsentligt kunna godtagas.

Såsom departementschefen framhållit, kan givetvis ett så avsevärt tillskott i arbetsbördan, som ett övertagande av pensions- och understödsärendenas handläggning innebär, tydligen icke undgå att öva inflytande på personalbehovet inom finansdepartementet.

Enligt det föreliggande förslaget skulle departementets arbetskrafter utökas med ett kansliråd och ett kontorsbiträde å ordinarie stat samt en extra ordinarie tjänsteman (förste amanuens med heltidstjänstgöring). Förslaget härutinnan har utskottet ansett sig böra tillstyrka. Utskottet, som uppmärksammat, att indragning av arbetskrafter i jämförlig omfattning inom övriga departement icke ifrågasatts, vill likväl uttala sin förväntan, att de möjligheter, som otvivelaktigt böra föreligga till inskränkning i arbetskrafterna, tillvaratagas.

Då utskottet icke haft något att erinra mot vad Kungl. Maj:t i övrigt under förevarande punkt föreslagit, får utskottet sålunda hemställa,

att riksdagen må

a) å ordinarie staten för finansdepartementet uppföra ytterligare ett kansliråd i lönegraden B 30 och ett kontorsbiträde i lönegraden B 4;

b) godkänna följande stat för finansdepartementet att tillämpas från och med den 1 juli 1930:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 188,900
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	» 40,400
Avlönande av två extra föredragande hos regeringsrätten, <i>förslagsanslag</i>	» 19,100
	<hr/>
	Summa kronor 248,400;

samt

c) höja det ordinarie förslagsanslaget till *departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli*, nu 229,900 kronor, med 18,500 kronor till 248,400 kronor.

2:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2) att till bestridande av kostnaderna inom finansdepartementet för ökad föredragning i regeringsrätten för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra anslag av 35,000 kronor.

Ökad föredragning i regeringsrätten.
[2.]

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 16 i statsrådsprotokollet.

För ifrågavarande ändamål är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört ett anslag å 52,000 kronor.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot förevarande förslag, får alltså hemställa,

Utskottets yttrande.

att riksdagen må till bestridande av kostnaderna inom finansdepartementet för *ökad föredragning i regeringsrätten* för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra anslag av 35,000 kronor.

De centrala ämbetsverken.

3:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3) att *dels* godkänna följande ordinarie stat för kammarkollegium, att tillämpas från och med den 1 juli 1930:

Kammarkollegium.
[3.]

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 242,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	» 42,900
	<hr/>
	Summa kronor 285,400;

dels ock minska det ordinarie förslagsanslaget till kammarkollegium, nu 287,100 kronor, med 1,700 kronor till 285,400 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 17—20 i statsrådsprotokollet.

I skrivelse den 14 maj 1929 (nr 162) anmälde riksdagen, bland annat, att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 212, angående anslag till kammarkollegium för budgetåret 1929/1930

dels beslutat, att å övergångsstat för kammarkollegium skulle från och med den 1 juli 1929 uppföras en befattning såsom förste arkivarie för lantmäteriutredningar i lönegraden B 26;

dels godkänt följande stater för kammarkollegium, att tillämpas från och med den 1 juli 1929:

A. Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor	242,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag	»	35,100
	Summa kronor	277,600

B. Övergångsstat.

Avlöning, förslagsanslag	kronor	9,500;
--------------------------------	--------	--------

dels ock minskat det ordinarie förslagsanslaget till kammarkollegium, 302,100 kronor, med 15,000 kronor till 287,100 kronor.

Den 24 maj 1929 utnämndes och förordnades dåvarande innehavaren av befattningen såsom förste arkivarie för lantmäteriutredningar att från och med den 1 juni samma år vara byrådirektör i lantmäteristyrelsen. Då i anledning härav behov icke förelåg att vid det nya budgetårets ingång taga övergångsstaten i anspråk, fastställde Kungl. Maj:t, enligt brev till statskontoret den 24 maj 1929 angående riksdagens nyssberörda skrivelse, allenast ordinarie avlöningsstaten för kammarkollegium. Samtidigt medgav Kungl. Maj:t, att av den i sagda stat upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. finge från och med budgetåret 1929/1930 användas

till grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän, högst....	kronor	25,200
» extra befattningshavare, tillfällig personal, renskrivning, övertidsersättning m. m., högst	»	7,400

samt att härutöver finge från ifrågavarande anslagspost utgå vad som erfordrades till beredande av avlöningsförhöjningar åt extra ordinarie tjänstemän ävensom enligt gällande författningar^o uppkommande kostnader för läkarvård jämte läkemedel och dylikt samt begravningshjälp till sådan personal.

Såsom av det förestående framgår, innebär Kungl. Maj:ts nu förevarande förslag icke någon ändring i anslagsposten för avlöningar till ordinarie tjänstemän.

Vad däremot angår posten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., har beträffande denna post ifrågasatts en höjning med 7,800 kronor. Höjningen är avsedd för mildrande av de svårigheter, som under övergången till kammarkollegii nya organisation beräknats uppkomma för den icke-ordinarie personalen. — Med hänsyn till att övergångsstaten, slutande å ett belopp av 9,500 kronor, bortfallit, kommer emellertid vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag anslaget till kammarkollegium att minskas med (9,500 — 7,800) 1,700 kronor.

Utskottet, som funnit billighetsskäl tala för bifall till Kungl. Maj:ts förslag om höjning av anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. samt förutsätter, att höjningen allenast är av tillfällig natur, har i övrigt icke haft något att erinra mot förevarande framställning och hemställer alltså,

*Utskottets
yttrande.*

att riksdagen må

a) godkänna följande ordinarie stat för kammarkollegium, att tillämpas från och med den 1 juli 1930:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän,

förslagsanslag kronor 242,500

Avlöningar till icke-ordinarie befatt-

ningshavare m. m., förslagsanslag ... » 42,900

Summa kronor 285,400;

samt

b) minska det ordinarie förslagsanslaget till kammarkollegium, nu 287,100 kronor, med 1,700 kronor till 285,400 kronor.

4:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4) att dels godkänna det av departementschefen förordade förslaget till stat för mynt- och justeringsverket, att tillämpas från och med budgetåret 1930/1931;

dels ock minska det ordinarie förslagsanslaget till mynt- och justeringsverket, nu 600,000 kronor, med 214,800 kronor till 385,200 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 20—29 i statsrådsprotokollet.

*Mynt- och
justerings-
verket.
[4.]*

Till bestridande av de med mynt- och justeringsverkets drift förenade kostnaderna uppfördes år 1912 i riksstaten ett ordinarie reservationsanslag. Sedan 1929 års riksdag i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag beslutat, att det dittillsvarande sambandet mellan nämnda anslag och in-

komstiteln »inkomst av myntning och justering» skulle upphöra, erhöi anslaget, som numera betecknas »mynt- och justeringsverket», i riksstaten för nu löpande budgetår karaktär av ordinarie förslagsanslag. Samtidigt bestämdes anslagets belopp till 600,000 kronor.

Efter framställning av Kungl. Maj:t godkände 1921 års riksdag en stat för mynt- och justeringsverket, att tillämpas från och med år 1922, av följande utseende:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis beräknade till	kronor 65,000
Vikariatsersättningar, förslagsvis beräknade till	» 1,600
Arvode å 3,200 kronor till en myntgravör	» 3,200
Förslagsvis beräknat kronor 69,800.	

Denna stat, i vilken ändring sedermera icke vidtagits, omfattar som synes endast avlöningsmedel till den ordinarie personalen vid verket samt arvode åt en myntgravör. För verkets utgifter därutöver, såsom för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare och till arbetarpersonal samt för omkostnader i övrigt, har däremot någon utgiftsstat hittills icke varit fastställd.

Då det synts departementschefen vara med god ordning överensstämmande, att för mynt- och justeringsverket — som i skrivelse den 30 augusti 1929 hemställt, att utgiftsstaten för verket måtte för budgetåret 1930/1931 fastställas till samma belopp som för innevarande budgetår — en specificerad utgiftsstat komme till stånd, omfattande såväl avlöningsstat som övriga förekommande utgiftstitlar, har departementschefen genom ämbetskrivelse den 3 oktober 1929 anmodat verket att uppgöra och till finansdepartementet inkomma med förslag till dylik stat.

Till åtlydnad härav har ämbetsverket med skrivelse den 31 oktober 1929 avgivit förslag i ämnet.

Förslaget ifråga återfinnes å sid. 21—24 i statsrådsprotokollet.

Över förslaget har riksräkenskapsverket efter remiss avgivit utlåtande. I fråga om innehållet härav tillåter sig utskottet hänvisa till sid. 24—28 i statsrådsprotokollet.

Departementschefen har i ärendet anført följande:

»Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, är det min avsikt att föreslå, att för nästkommande budgetår — i motsats till vad förut varit fallet — en fullständig utgiftsstat skall fastställas för mynt- och justeringsverket.

I sitt förslag till dylik stat har myntverket framlagt två alternativ till frågans lösning. Enligt alternativ I äro de olika posterna upptagna med nettobelopp eller salderade värden, varav följer, att titlar, som vid saldering utvisa vinst, icke alls återfinnas i utgiftsstaten. I alternativ II hava åter de olika titlarna uppförts med sina bruttobelopp, vilket innebär, att varje förekommande utgift återspeglas i staten. Mynt- och justeringsverket har för sin del anbefallt det förra alternativet.

Riksräkenskapsverket, som framhåller, att en stat bör så nära som möjligt ansluta sig till de verkliga förhållandena, har däremot i överensstämmelse med sin tidigare i liknande fall uttalade uppfattning funnit, att bruttoprincipen vore att föredraga, och har för den skull förordat det såsom alternativ II framlagda förslaget, varvid verket dock föreslagit vissa ändringar i nämnda förslag. Med hänsyn till önskvärdheten av att i staten endast medtagas sådana poster, som innebära en verklig utgift för mynt- och justeringsverket, har riksräkenskapsverket sålunda ur staten avfört posten »inköp av metaller», som i myntverkets förslag upptagits med 1,016,700 kronor, samt posten »biljonering», i samma förslag upptagen med 398,100 kronor. Vidare har riksräkenskapsverket, till undvikande av en alltför långt driven specificering, i sitt förslag nedbringat antalet titlar i staten.

Riksräkenskapsverkets statförslag slutar å ett belopp av 385,200 kronor. Detta innebär icke någon reell ändring i fråga om de av myntverket för de olika posterna föreslagna beloppen utan olikheten i de skilda statförslagens slutsummor är uteslutande att hänföra till de olika principer, som blivit följda vid förslagens upprättande. I den mån de av riksräkenskapsverket vidtagna ändringarna i utgiftsstaten böra återverka på beräkningen av inkomstiteln i riksstaten »inkomst av myntning och justering», har riksräkenskapsverket tagit vederbörlig hänsyn härtill i sin förut i dag av mig för Kungl. Maj:t anmälda skrivelse den 9 december 1929 med inkomstberäkningar för nästkommande budgetår.

För egen del ansluter jag mig till riksräkenskapsverkets uppfattning, att bruttoprincipen bör komma till tillämpning vid upprättandet av utgiftsstat för mynt- och justeringsverket. I enlighet härmed och då jag även i avseende å detaljerna biträder riksräkenskapsverkets förslag, finner jag mig böra förorda myntverkets alternativ II i den utformning, detsamma av riksräkenskapsverket erhållit. Samtliga poster i statförslaget med undantag av posten för arvoden till kontrollstämplingsförrättare torde böra erhålla förslagsanslags karaktär, därvid torde böra föreskrivas, att anslagsposten avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare icke må överskridas utan Kungl. Maj:ts medgivande.

I likhet med riksräkenskapsverket anser jag, att riksdagens godkännande bör påkallas i fråga om den specificerade avlöningsstaten för mynt- och justeringsverket, men, vad angår omkostnadsstaten för verket, endast beträffande slutsumman.

I enlighet med vad jag sålunda förordat och då, såsom redan antytts, storleken av de i riksräkenskapsverkets förslag upptagna posterna icke givit mig anledning till erinran, skulle staten för mynt- och justeringsverket från och med budgetåret 1930/1931 erhålla följande utseende:

Stat.

A. Avlöningsstat m. m.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor	65,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, <i>förslagsanslag</i>	»	53,800
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	1,600
Arvoden till kontrollstämplingsförrättare	»	23,500
Avlöningar till verkmästare, förmän och arbetare, <i>förslagsanslag</i>	»	175,000
Pensioner, <i>förslagsanslag</i>	»	6,000

B. Omkostnadsstat.

Övriga kostnader för driften, <i>förslagsanslag</i>	»	60,300
		Summa kronor 385,200.

Vid godkännande av ifrågavarande statförslag skulle alltså det ordinarie förslagsanslaget till mynt- och justeringsverket minskas från 600,000 kronor till 385,200 kronor eller sålunda med 214,800 kronor.»

*Utskottets
yttrande.*

I likhet med departementschefen har utskottet ansett det vara med god ordning överensstämmande, att en specificerad utgiftsstat, omfattande såväl avlöningsstat som övriga utgiftstitlar, bringas i tillämpning jämväl å mynt- och justeringsverket. Lika med departementschefen ansluter sig ock utskottet till riksräkenskapsverkets uppfattning, att brutto-principen bör tillämpas vid upprättandet av utgiftsstaten i fråga. Då utskottet ej heller i övrigt funnit skäl till erinran mot vad Kungl. Maj:t i detta sammanhang föreslagit, har utskottet ansett sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts under förevarande punkt gjorda framställning.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) godkänna det av departementschefen i statsrådsprotokollet över finansärenden den 3 januari 1930 förordade förslaget till stat för mynt- och justeringsverket, att tillämpas från och med budgetåret 1930/1931; samt

b) minska det ordinarie förslagsanslaget till *mynt- och justeringsverket*, nu 600,000 kronor, med 214,800 kronor till 385,200 kronor.

5:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag angående dels ordinarie förslagsanslaget till kammarrätten (punkt 5), dels extra anslaget för kammarrättens verksamhet (punkt 6) och dels extra förslagsanslaget för rese- och traktamentsersättning åt särskilda ledamöter i kammarrätten vid handläggning av mål angående 1928 års allmänna fastighetstaxering (punkt 7) har riksdagen redan fattat beslut; varom utskottet velat härigenom

erinra.

*Kammarrätten.
Kammarrättens verksamhet.
Rese- och traktamentsersättning åt särskilda ledamöter i kammarrätten vid handläggning av mål angående 1928 års allmänna fastighetstaxering.
[5—7.]*

6:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag angående ordinarie förslagsanslaget till statistiska centralbyrån (punkt 8) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

*Statistiska centralbyrå
[8.]*

7:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9) att höja ordinarie reservationsanslaget till underhållande av statistiska centralbyråns bibliotek, nu 3,000 kronor, med 1,000 kronor till 4,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 40—42 i statsrådsprotokollet.

*Underhållande av statistiska centralbyråns bibliotek.
[9.]*

Till underhållande av biblioteket hos statistiska centralbyrån finnes i riksstaten för budgetåret 1929/1930 uppfört ett ordinarie reservationsanslag å 3,000 kronor.

Kungl. Maj:ts under förevarande och nästföljande punkt framlagda förslag äro föranledda av det nuvarande biblioteksanslagets otillräcklighet. Enligt vad av statistiska centralbyråns framställning i ämnet framgår, har sålunda förvärv av nyutkommen litteratur icke kunnat ske i ens något så när tillfredsställande utsträckning, då i första hand de viktigare tidsskriftsserierna ansetts böra kompletteras och en stor del av anslaget varje år använts för bindning, men trots detta befinner sig biblioteket i det skick, att ett betydande engångsanslag för bindning ansetts oundgängligt. För sistnämnda ändamål har därför under punkt 10 i statsrådsprotokollet äskats ett anslag å 3,000 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts under punkterna 9 och 10 i statsrådsprotokollet framlagda förslag har utskottet till behandling förehåft en inom första kammaren av herr *Olof Olsson* väckt motion, nr 53, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta

1) höja ordinarie reservationsanslaget till underhållande av statistiska centralbyråns bibliotek, nu 3,000 kronor, till 5,000 kronor; samt

2) för inbindning av böcker i statistiska centralbyråns bibliotek för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra anslag av 4,000 kronor.

Till stöd för sitt förslag har motionären anfört, att den av statistiska centralbyrån framlagda, å sid. 40—41 under sjunde huvudtiteln återgivna utredningen syntes starkt motivera, att de sålunda motionsvis begärda beloppen anvisades.

*Utskottets
yttrande.*

Av den i ärendet förebragta utredningen synes utskottet till fullo ådagalagt, att trängande behov föreligger av ökade medel till underhållande av statistiska centralbyråns bibliotek. Utskottet vill alltså förorda, att ytterligare anslag ställas till förfogande för ändamålet under nästkommande budgetår och det har syntes utskottet lämpligt, att medlen beredas dels genom höjning av ordinarie reservationsanslaget till bibliotekets underhållande och dels genom ett extra anslag för inbindning. Vad anslagsbeloppen angår, har utskottet ansett sig böra stanna vid den av Kungl. Maj:t föreslagna höjningen i fråga om förstnämnda anslag, under det att inbindningsanslaget har syntes utskottet skäligen böra, i enlighet med vad centralbyrån och motionären föreslagit, bestämmas till 4,000 kronor. I fråga om detta anslag gör utskottet framställning under nästföljande punkt.

Under förevarande punkt får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å herr Olof Olssons ovanberörda motion, I: 53, i vad densamma skiljer sig från Kungl. Maj:ts förslag i avseende å förevarande anslag, höja ordinarie reservationsanslaget till *underhållande av statistiska centralbyråns bibliotek*, nu 3,000 kronor, med 1,000 kronor till 4,000 kronor.

*Inbindning
av böcker i
statistiska
centralbyråns
bibliotek.*

8:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10) att för inbindning av böcker i statistiska centralbyråns bibliotek för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra anslag av 3,000 kronor.

[10.]

Under hänvisning till vad utskottet under nästföregående punkt anfört, får utskottet hemställa,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till herr Olssons motion, I: 53, i nu ifrågavarande hänseende för *inbindning av böcker i statistiska centralbyråns bibliotek* för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra anslag av 4,000 kronor.

9:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till upprätthållande av statistiska centralbyråns verksamhet (punkt 11) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

*Statistiska
centralbyråns
verksamhet.*
[11.]

anmäla.

10:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12) att för avlöningar åt personal vid 1930 års allmänna folkräkning för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 43,000 kronor.

*1930 års
folkräkning.*
[12.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 46—70 i statsrådsprotokollet.

Jämlikt kungörelse den 4 november 1859 skola uppgifter om rikets folk-mängd vart femte år, räknat från den 31 december 1860, från varje församling meddelas statistiska centralbyrån i form av utdrag ur husförhörslängden — eller såsom det numera heter församlingsboken — från vilken föreskrift dock Stockholms stad är undantagen. På grund härav hava allmänna folkräkningar i riket hållits för åren 1860, 1870, 1880, 1890, 1900, 1910 och 1920. Däremot hava jämlikt särskilda beslut de folkräkningar, som författningsenligt bort verkställas för åren 1865, 1875, 1885, 1895, 1905, 1915 och 1925 inställts.

I skrivelse den 19 november 1929 har statistiska centralbyrån framlagt förslag om anslag för bearbetande av de uppgifter om rikets folk-mängd den 31 december 1930, som på grund av förenämnda kungörelse den 4 november 1859 skola avgivas till centralbyrån.

I samband härmed har centralbyrån avgivit yttrande över vissa till centralbyrån remitterade framställningar, som avsåge folkräkningsarbetet, ävensom över en av Allmänna prästföreningens centralstyrelse gjord framställning om viss ersättning till kyrkobokförarna.

Efter erinran om vad sålunda i frågan förut förekommit, har centralbyrån i sin skrivelse till en början anmält, att såsom sakkunniga i överläggningarna om den allmänna folkräkningsplanen och inhämtandet av det erforderliga primärmaterialet deltagit professorn S. D. Wicksell, Lund, professorn G. A. Bagge, Stockholm, professorn J. H. Forssner, Stockholm, professorn H. N. O. Nelson, Lund, kronokamrern I. Sahlin, Örebro, kyrkoherden A. Wihlborg, Malmö, kyrkoherden P. D. G. Bergfors, Gideå, och häradsskrivaren P. T. Zetterlöf, Stockholm. Rörande enskilda problem hade överläggningar ägt rum med professorn K. B. Wiklund, Uppsala, dövstumskoleinspektören L. J. E. Jungner, Stockholm, blindinspektören G. E. Ek, Stockholm, nomadskoleinspektören E. Bergström, Djursholm, folkskoleinspektören N. J. F. Almkvist, Stockholm, och rektorn N. J. Nordström vid Betelseminariet, Stockholm. I vissa av överläggningarna hade deltagit representanter för följande ämbetsverk, nämligen för

kommerskollegium (kommerserådet A. M. Jansson och förste aktuarien A. J. Lilienberg), socialstyrelsen (byråchefen B. A. E. Nyström), skolöverstyrelsen (byråchefen E. Göranson och undervisningsrådet S. J. Nylund), riksförsäkringsanstalten (byråcheferna D. O. Östrand och C. H. J. von Schulzenheim, överläkaren A. G. Gullbring och professorn S. E. P. Haglund), pensionsstyrelsen (byråchefen E. Stridsberg, docenten T. G. Kahlmeter, aktuarien T. G. Jerneman och amanuensen A. H. B. Wingborg), medicinalstyrelsen (överinspektören för sinnessjukvården E. N. G. F. Göransson och överläkaren G. V. Neander) samt riksräkenskapsverket (t. f. byråchefen P. S. Runemark). Jämväl hade i en överläggning deltagit fattigvårdsinspektören, kanslirådet R. G. H. von Koch samt, såsom representanter för pensionsförsäkringskommittén, landshövdingen S. N. Linnér och förste aktuarien O. A. Åkesson. I egenskap av förslagsställare hade vid vissa sammanträden närvarit docenten K. A. Edin och docenten F. J. Linders.

Enligt vad statistiska centralbyrån vidare i sin skrivelse meddelat, vore sakkunneberedningen visserligen icke avslutad — särskilt återstode, utom vissa ännu icke upptagna detaljproblem, såsom behandlingen av Stockholm och eventuellt Göteborg, att inhämta sakkunnigas mening före definitivt fastställande av formulär till mantalsblankett och församlingsboksutdrag ävensom över instruktion för kommunalombud och anvisningar för kyrkobokförarna — men arbetet vore dock så långt framskridet, att ämbetsverket ansågo sig kunna avgiva yttrande i ämnet.

Rörande beredningsarbetets hittillsvarande förlopp har omförmäls, att under sammanträden i maj och juni månader 1929 med sakkunniga från olika intresseområden genomgåts flertalet av folkräkningens huvudproblem och att ur framställda önskemål utsovrats vad som ansågs främst böra komma under övervägande. Efter denna grupp av sammanträden hade överläggningar förekommit inom verket, som utmynnat i preliminära förslag till blanketter för utdrag ur församlingsbok och mantalsuppgift samt till bearbetningsplan och kostnadskalkyl. Med de sakkunniga hade arbetet ånyo upptagits under oktober månad, varvid representanter för kyrkobokföring, mantalsskrivning och taxeringsväsen inkallats för överläggning med utgångspunkt från de framlagda blankettförslagen angående det primärmaterial, som borde och kunde genom dessa blanketter inhämtas, samt angående folkräkningsarbetets allmänna organisation. Slutligen hade vissa sammanträden ägnats specialproblem, sådana som konfessionsstatistikens förbättrande och frågan om statistiken över främmande stam.

Vad som under beredningsarbetet avhandlats och de resultat, som därunder vunnits, framgår av den redogörelse, statistiska centralbyrån lämnat för det folkräkningsprogram, den organisationsplan och kostnadsberäkning, som ämbetsverket underställt statsmakternas prövning.

Vad först angår *folkräkningsprogrammet*, har statistiska centralbyrån till redogörelsen härutinnan förutskickat, att de delar av sagda program, som icke särskilt berörts, förutsatts komma till utförande i ungefärligen samma omfattning som vid den senaste folkräkningen. Den närmare redogörelsen i övrigt för programmet återfinnes å sid. 50—59 i statsrådsprotokollet.

Beträffande denna fråga har departementschefen anfört i huvudsak följande:

»Såsom av statistiska centralbyråns föreliggande yttrande framgår, utgör det nu framlagda folkräkningsprogrammet en betydande utvidgning av motsvarande program av år 1920, och dess genomförande föranleder sålunda ökade kostnader i jämförelse med de utgifter, föregående folkräkningar medfört. Då emellertid de förslag, som statistiska centralbyrån efter hörande av sakkunniga och representanter för ett flertal ämbetsverk m. fl. nu framlagt, måste anses innebära sådana fördelar i skilda hänseenden och ur statistisk synpunkt vara av sådan vikt, att en begränsning i centralbyråns förslag icke synes mig böra vidtagas, har jag funnit kostnaderna icke böra lägga hinder i vägen för ett genomförande av förslaget i dess helhet. Jag vill ock erinra därom, att, såsom centralbyrån framhållit, många av de inom och utom ämbetsverket framkomna önskemålen i avseende å folkräkningsprogrammet blivit uteslutna, antingen enär deras fullföljande skulle erbjuda oöverkomliga svårigheter, eller emedan de med hänsyn till kostnader och antagligt resultat äro att anse som alltför vittgående eller av mera sekundärt intresse.»

Vidkommande härefter *folkräkningens organisation* innebär det föreliggande förslaget, att 1930 års folkräkning skulle i likhet med den föregående folkräkningen utföras med kyrkobokmaterialet som grundval, utökat med hjälpmaterial från taxeringarna och mantalsskrivningarna. I fråga om den närmare innebörden i övrigt får utskottet hänvisa till sid. 61—63 i statsrådsprotokollet.

Departementschefens yttrande härutinnan, som återfinnes å sid. 63, är av följande innehåll:

»I anslutning till centralbyrån anser jag övervägande skäl tala för att 1930 års folkräkning i likhet med den föregående folkräkningen utföres med kyrkobokmaterialet som grundval, utökat med hjälpmaterial från taxeringarna och mantalsskrivningarna, och synas mig de lokalt arbetande krafterna böra, liksom då var fallet, utgöras av pastorsämbetena och för folkräkningen särskilt utsedda kommunalombud. Till frågan huruvida visst räknarearvode må utgå till vissa pastorer och till kommunalombud i de lapska och finska bygderna återkommer jag senare.

Vad centralbyrån i övrigt anfört i fråga om arbetets organisation och bedrivande har icke givit anledning till erinran eller särskilt uttalande från min sida.»

Vad slutligen *konstnadsberäkning och anslagsäskanden* beträffar, har statistiska centralbyrån hemställt, att å riksstaten för budgetåret 1930/1931 måtte uppföras följande anslag:

Personal vid 1930 års folkräkning, reservationsanslag kronor	45,000
Specialräkning av lapsk och finsk befolkning, reservationsanslag	» 30,000
Ersättning till kyrkobokförare, förslagsanslag	» 190,000
Tryckning av mantalsblanketter, förslagsanslag	» 45,000.

Statskontoret har efter remiss avgivit utlåtande i ärendet i vad angår de av statistiska centralbyrån gjorda anslagsäskandena och därvid anfört följande.

»Vad beträffar anslaget till tryckning av mantalsblanketter, torde det vara lämpligt, att statsverket nu liksom vid 1920 års folkräkning bekostar tryckningen av dylika blanketter. Det beräknade anslagsbeloppet, 45,000 kronor, undandraget sig statskontorets bedömande. Ehuru det skulle kunna ifrågasättas, att förevarande utgift, i likhet med vad som är avsett med övriga tryckningskostnader för folkräkningen, finge utgå från sjunde huvudtitelns förslagsanslag till tryckningskostnader, vill statskontoret, med hänsyn till det jämförelsevis betydande belopp, varom här är fråga, icke framställa någon erinran mot att särskilt anslag för ändamålet uppföres å riksstaten.

Att ersättning beredes kyrkobokförarna för deras direkta utgifter för verkställande av de erforderliga utdragen ur kyrkoböckerna, kan icke anses annat än billigt och den begärda ersättningen, 3 kronor för påbörjat 100-tal personer i församlingsboken, synes så måttligt tilltagen, att någon erinran mot densamma icke lär kunna framställas. Mot anslagsberäkningen, slutande å 190,000 kronor, är från statskontorets sida ej heller något att erinra.

Beträffande kostnaderna för specialräkningen av lappar och finnar, beräknade till 30,000 kronor, kan statskontoret icke göra något uttalande.

Vidkommande slutligen statistiska centralbyråns eget extra personalbehov är en detaljerad beräkning framlagd angående det erforderliga antalet olika befattningshavare under budgetåret eller delar därav samt för dessa befattningshavares avlöning beräknat ett belopp av 41,500 kronor, vilket avrundats uppåt till 45,000 kronor. Enligt vad statskontoret inhämtat, är för samtliga dessa befattningshavare avsedd extra ordinarie eller extra anställning. För amanuenserna har man utgått från en placering i 18:de lönegraden eller den högsta för förste amanuens medgivna. Statskontoret har intet annat att erinra häremot än att, med utgångspunkt från lägsta löneklassen i de respektive lönegraderna å den för extra ordinarie personal gällande löneskalan, man kommer till ett sammanlagt belopp av 40,038 kronor eller således ungefär 1,500 kronor mindre än det av centralbyrån beräknade. Med hänsyn härtill och för att, på sätt ämbetsverket begärt, bereda detsamma en viss rörelsefrihet i avseende å personalanställningen, vill statskontoret föreslå, att anslaget bestämmes till 43,000 kronor. Anslaget torde, i likhet med vad som var fallet vid 1920 års folkräkning, böra erhålla reservationsanslags natur.

Ehuru, såsom nämnts, anslaget skulle beräknas efter avlöningar såsom för extra ordinarie befattningshavare, lär det dock böra föreskrivas, att

såväl nuvarande personal i extra anställning inom verket som ock särskilt för ändamålet anställd personal med avlöning från ifrågavarande anslag icke må på grund härav anses såsom extra ordinarie befattningshavare.»

Departementschefen har beträffande nu berörda frågor anfört:

»Vad angår beräkandet av kostnaderna för folkräkningsarbetet och de av centralbyrån gjorda anslagsäskandena, kan, såsom centralbyrån framhållit, en definitiv kostnadsberäkning nu icke framläggas. Givetvis kan ej heller för närvarande med visshet förutses, under huru lång tid arbetet i fråga kan komma att fortgå.

Vid beräkning av de anslag, som komma att bliva erforderliga å riksstaten för budgetåret 1930/1931, har centralbyrån utgått från, att, i likhet med vad som var förhållandet vid 1920 års folkräkning, kostnader för tryckning av församlingsboksutdrag skola utgå från sjunde huvudtitelns anslag till tryckningskostnader, att hyror, maskinkostnader, kostnader för inventarier och skrivmaterial samt övriga expenser skola bestridas från huvudtitelns allmänna expensanslag samt att kostnader för dyrtidstillägg skola utgå från samma huvudtitelns anslag till dyrtidstillägg. Häremit har jag icke något att erinra.

På riksstaten för nästkommande budgetår har centralbyrån, såsom nämnts, äskat anslag *dels* för avlöande av viss för folkräkningen avsedd personal hos ämbetsverket, *dels* för verkställande av specialräkning av lapsk och finsk befolkning, *dels* för ersättning till kyrbobokförare, *dels* ock för bestridande av kostnader för tryckning av mantalsblanketter.

Vidkommande anslaget för avlöande av viss för folkräkningen avsedd personal hos statistiska centralbyrån har, såsom den lämnade redogörelsen utvisar, statskontoret på angivna skäl ansett, att anslaget skulle kunna nedsättas med 2,000 kronor. Jag delar statskontorets mening härutinnan. I likhet med statskontoret anser jag vidare, att såväl nuvarande personal i extra anställning inom centralbyrån som ock särskild för ändamålet anställd personal med avlöning från ifrågavarande anslag icke må på grund härav anses såsom extra ordinarie befattningshavare. Ehuru det kunde ifrågasättas, huruvida icke anslaget med hänsyn härtill skulle kunna bestämmas något lägre än statskontoret föreslagit, har jag dock i betraktande av önskvärdheten av att statistiska centralbyrån erhåller viss rörelsefrihet i avseende å personalanställningen funnit mig böra förorda, att anslaget i överensstämmelse med statskontorets förslag å riksstaten upptages med 43,000 kronor. På sätt av ämbetsverket föreslagits, torde anslaget böra erhålla reservationsanslags karaktär.

Vad härefter beträffar anslagsäskandena för verkställande av specialräkning av lappar och finnar samt ersättning åt kyrbobokförare, hava de skäl, som till stöd för förslagen härutinnan anförts, synt mig tillräckligt motivera, att staten lämnar ersättning för de kostnader och det arbete, varom här är fråga. Då varken de förordade grunderna för ersättnings utgående eller storleken av de för ändamålen beräknade ansla-

gen — av vilka anslaget till verkställande av specialräkning av lapsk och finsk befolkning torde bära erhålla reservationsanslags natur och anslaget till ersättning åt kyrkobokförare förslagsanslags karaktär — givit mig anledning till erinran, får jag alltså tillstyrka centralbyråns förslag i nu berörda delar.

Beträffande slutligen det av centralbyrån för tryckning av mantalsblanketter äskade anslaget finner jag i likhet med centralbyrån och statskontoret, att, liksom fallet var vid 1920 års folkräkning, kostnaderna för denna tryckning bära bestridas av statsmedel. Lika med ämbetsverken anser jag ock, att särskilt anslag bör för ändamålet uppföras å riksstaten. Då jag icke har anledning föreslå avvikelse från det av centralbyrån förordade anslagsbeloppet, finner jag mig alltså även härutinnan bära biträda centralbyråns förslag. I enlighet med vad centralbyrån förordat, torde anslaget bära givas förslagsanslags karaktär.

I fråga om anslag för verkställande av specialräkning av lapsk och finsk befolkning, beredande av ersättning åt kyrkobokförare samt tryckning av mantalsblanketter kommer jag att göra framställning under nästföljande tre punkter.»

*Utskottets
yttrande.*

Av skäl, departementschefen anför, har utskottet funnit det av statistiska centralbyrån framlagda folkräkningsprogrammet bära komma till utförande i den omfattning, centralbyrån förordat.

Mot den föreslagna organisationen av folkräkningen har utskottet ej heller haft anledning till erinran.

Vad kostnadsberäkning och anslagsäskanden angår, innebär det föreliggande förslaget, såsom nämnts, medels anvisande dels för avlönande av viss för folkräkningen avsedd personal hos statistiska centralbyrån, dels för verkställande av specialräkning av lapsk och finsk befolkning, dels för ersättning till kyrkobokförare, dels ock för bestridande av kostnader för tryckning av mantalsblanketter. Även i dessa hänseenden har utskottet funnit sig bära biträda Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet, som under de tre nästföljande punkterna gör hemställan om anslag i enlighet med vad Kungl. Maj:ten föreslagit för verkställande av specialräkning av finsk och lapsk befolkning, för beredande av ersättning åt kyrkobokförare samt för tryckning av mantalsblanketter, får alltså nu hemställa,

att riksdagen må för avlöningar åt *personal vid 1930 års allmänna folkräkning* för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 43,000 kronor.

11:o) Under hänvisning till vad utskottet under nästföregående punkt anfört, får utskottet hemställa,

*Specialräk-
ning av lapsk
och finsk be-
folkning.*

att riksdagen må för verkställande av *specialräk-
ning av lapsk och finsk befolkning* för budgetåret
1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 30,000
kronor.

[13.]

12:o) Under återopande av vad utskottet under punkt 10 här ovan an-
fört, hemställer utskottet,

*Ersättning
till kyrko-
bokförare.*

att riksdagen må för beredande av *ersättning till
kyrkebokförare* för budgetåret 1930/1931 anvisa ett
extra förslagsanslag av 190,000 kronor.

[14.]

13:o) Under hänvisning till vad utskottet under punkt 10 anfört, får ut-
skottet hemställa,

*Tryckning av
mantals-
blanketter.*

att riksdagen må för verkställande av *tryckning av
mantalsblanketter* för budgetåret 1930/1931 anvisa ett
extra förslagsanslag av 45,000 kronor.

[15.]

14:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17) att till upprätt-
hållande av riksräkenskapsverkets verksamhet för budgetåret 1930/1931
anvisa ett extra anslag av 16,700 kronor.

*Riksräken-
skapsverkets
verksamhet.*

[17.]

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 71—74 i statsrådsprotokollet.

För ifrågavarande ändamål är i riksstaten för budgetåret 1929/1930 an-
visat ett extra anslag å 12,100 kronor.

Den nu föreslagna förhöjningen av anslaget är föranledd av att perso-
nalförstärkning visat sig erforderlig för granskning av flygvapnets räken-
skaper. För ändamålet i fråga har äskats medel för avlöande av en hel-
tidsmanuens i 18:e lönegraden.

Utskottet, som funnit sig böra liträda Kungl. Maj:ts förslag, hemstäl-
ler alltså,

*Utskottets
yttrande.*

att riksdagen må till *upprätthållande av riksräken-
skapsverkets verksamhet* för budgetåret 1930/1931 an-
visa ett extra anslag av 16,700 kronor.

15:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda fram-
ställning (punkt 18) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet
(sid. 75 och 76) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

*Allmänna
civilföralt-
ningens löne-
nämnd.*

[18.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *allmänna civilförvaltningens lönenämnd* för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra anslag av 20,000 kronor.

Statens bostadsnämnd.
[19.]

16:o) I anledning av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19) och under erinran om att nu ifrågavarande anslag för budgetåret 1929/1930 utgör 10,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *statens bostadsnämnd* för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra anslag av 8,000 kronor.

Statens tryckerisakkunnige m. m.
[20.]

17:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20) att till avlöande av statens tryckerisakkunnige jämte erforderliga biträden m. m. för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra anslag av 26,700 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 77 och 78 i statsrådsprotokollet.

För anställande av en statens tryckerisakkunnige jämte erforderliga biträden m. m. hava 1921 års riksdag och därefter följande riksdagar, efter förslag av Kungl. Maj:t, anvisat medel. För innevarande budgetår är ett extra anslag å 25,700 kronor beviljat för ändamålet ifråga.

Beträffande användningen av det för sagda budgetår anvisade anslaget har Kungl. Maj:t genom beslut den 12 april 1929 förklarat,

att med anlitanade av anslaget skola tills vidare under budgetåret 1929/1930 anställas en statens tryckerisakkunnige, en faktor samt ett kontorsbiträde;

att statens tryckerisakkunnige samt faktorn och kontorsbiträdet skola åtnjuta arvoden med följande mot lön i angivna löneklasser enligt avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 270/1925) för befattningshavare vid statsdepartement m. fl. verk svarande belopp, för år räknat, nämligen:

statens tryckerisakkunnige (ortsgrupp G, löneklasse B 30).....	kronor	10,500
faktorn (ortsgrupp G, löneklasse B 19)	»	5,676
kontorsbiträdet (ortsgrupp G, löneklasse B 5)	»	2,520,

samt att statens tryckerisakkunnige, faktorn och kontorsbiträdet skola äga uppbära dyrtidstillägg å sagda arvoden enligt de grunder, som gälla för befattningshavare, å vilka sagda avlöningsreglemente är tillämpligt.

Tillika har Kungl. Maj:t fastställt följande

Stat

för tryckerisakkunniginstitutionen, att tillämpas under
budgetåret 1929/1930:

Arvoden jämte dyrtidstillägg därå samt ersättning till tillfälliga biträden, förslagsvis, högst.....	kronor	24,000
Expenser, förslagsvis, högst.....	»	1,000
Städning och lyse, förslagsvis, högst.....	»	700
	Kronor	25,700.

Den nu föreslagna höjningen av anslaget är föranledd av att såväl den tryckerisakkunnige som hans biträden, faktorn och kontorsbiträdet, komme att under nästkommande budgetår uppflyttas i löneklass.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot förevarande förslag, får alltså hemställa,

*Utskottets
yttrande.*

att riksdagen må till avlöande av *statens tryckerisakkunnige jämte erforderliga biträden m. m.* för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra anslag av 26,700 kronor.

Skatteomkostnader.

18:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 21) att
dels besluta, att antalet ordinarie befattningar vid tullverket jämte de för vederbörande befattningshavare avsedda lönegrader skall bestämmas i enlighet med vad av departementschefen föreslagits,
dels för budgetåret 1930/1931 för tullverket godkänna följande

*Tullverket.
[21.]*

Ordinarie stat.

A. Avlöningsstat.

Generaltullstyrelsen.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kr.	544,100
Arvode till tullverkets ombudsman	»	2,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	»	160,000
		<u>kr. 706,100</u>

Tullstaten.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kr.	10,836,700	
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	150,000	
Arvoden till två laboratorieföreståndare å högst 1,000, respektive 500 kronor för år räknat	»	1,500	
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	»	1,782,000	kr. 12,770,200

B. Indragningsstat.

Avlöningar till tjänstemän å indragningsstat	kr.	15,940
--	-----	--------

C. Pensionsstater.

Pensioner till avskedade tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kr.	920,000	
Pensioner till avlidna tjänstemäns änkor och barn, <i>förslagsanslag</i>	»	25,000	
Gottgörelse till tullstatens enskilda pensionsinrättning för mistade andelar av avlöning vid vakanta tjänster	»	13,000	kr. 958,000

D. Omkostnadsstat.

Kostnader för avdömande av tullmål, <i>förslagsanslag</i>	kr.	37,300	
Resekostnads- och traktamentsersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>	»	420,000	
Hemliga utgifter	»	4,000	
Övriga kostnader för tullverket, <i>förslagsanslag</i>	»	1,742,960	kr. 2,204,260

Summa *förslagsanslag* kr. 16,654,500,

dels i riksstaten uppföra ordinarie förslagsanslaget för tullverket till ett mot statens slutsumma svarande belopp av 16,654,500 kronor,

dels ock förklara, att sådan å den 31 december 1922 gällande ordinarie stat kvarstående tjänsteman vid tullverket, som ej anmält sig icke vilja övergå på den nya staten, må under budgetåret 1930/1931 komma i åtnjutande av tillfälligt lönetillägg till belopp, vilket Kungl. Maj:t, efter förslag av generaltullstyrelsen, prövar stå i lämpligt förhållande till den tjänstgöring, som må komma att krävas av vederbörande, eller Kungl. Maj:t eljest kan finna skäligt, dock icke i något fall till högre belopp för år räknat, än som genom kungörelsen den 22 juni 1921 (nr 444) angående tillfälliga lönetillägg åt viss personal vid tullverket för år 1922 blivit bestämt.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 79—122 i statsrådsprotokollet.

Sedan riksdagen i skrivelse den 8 mars 1929, nr 7 A, under punkt 15 anmält sina beslut rörande Kungl. Maj:ts framställningar angående tullverkets utgiftsstater för budgetåret 1929/1930, har Kungl. Maj:t den 12 april 1929, bland annat, förklarat, att antalet ordinarie befattningshavare vid tullverket jämte de för vederbörande befattningshavare avsedda lönegrader skall från och med den 1 juli 1929 vara bestämt på följande sätt:

Befattningshavare

Lönegrad

I. Generaltullstyrelsen.

1 generaltulldirektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet ...	—
5 byråchefer	B 30
1 kustbevakningsinspektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 byråinspektör och föreståndare för tullverkets huvudlaboratorium	B 26
1 chef för statistiska avdelningen	B 26
2 sekreterare	B 26
4 byråinspektörer	B 24
2 förste revisorer	B 24
1 kamrerare	B 24
4 aktuarier	B 21
3 notarier	B 21
9 revisorer	B 21
3 tullkontrollörer	B 21
9 kammarskrivare	B 16
1 materialförvaltare	B 15
1 registrator	B 14
3 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
14 kanslibiträden	B 7
7 expeditionsvakter	B 5
19 kontorsbiträden	B 4
5 skrivbiträden	B 2

II. Tullstaten.

1. Lokaltullförvaltningen.

3 tulldirektörer	B 29
3 tullöverinspektörer	B 27
3 tullbevakningschefer	B 26
3 tulldirektörsassistenter	B 26
5 tullförvaltare av klass 1 A	B 26
3 tullkommissarier	B 26
8 tullförvaltare av klass 1 B	B 24
20 tullöverkontrollörer	B 24
15 förste tullkontrollörer	B 22

Befattningshavare	Lönegrad
17 tullförvaltare av klass 2	B 22
19 tullförvaltare av klass 3	B 21
99 tullkontrollörer	B 21
7 tullförvaltare av klass 4	B 18
15 tullkassörer	B 18
385 kammarskrivare	B 16
22 tullmästare	B 15
92 tullkontorister	B 12
120 tullöveruppsyningsmän	B 12
1 kansliskrivare	B 11
446 tulluppsyningsmän	B 8
9 kanslibiträden	B 7
773 tillsyningsmän	B 6
102 tullvakter	B 5
23 kontorsbiträden	B 4
22 skrivbiträden	B 2

2. Kustbevakningen.

22 kustöveruppsyningsmän	B 12
44 kustuppsyningsmän	B 8
42 förste kustvakter	B 7
149 kustvakter	B 6
32 kustbevakningsbiträden	B 5

3. Gränsbevakningen.

1 gränsbevakningschef	B 22
1 kammarskrivare	B 16
10 gränsöveruppsyningsmän	B 12
200 gränsuppsyningsmän	B 8

Genom beslut förenämnda dag, den 12 april 1929, har Kungl. Maj:t tillika för budgetåret 1929/1930 för tullverket fastställt följande

Ordinarie stat.

A. Avlöningsstat.

Generaltullstyrelsen.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslags-		
anslag	kr.	525,500
Arvode till tullverkets ombudsman	»	2,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattnings-		
havare m. m., förslagsanslag	»	160,000 kr.
		687,500

Tullstaten.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kr.	10,245,700	
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	120,000	
Arvoden till två laboratorieföreståndare å högst 1,000, respektive 500 kronor för år räknat	»	1,500	
Avlöningar till icke-ordinarie befattnings- havare m. m., <i>förslagsanslag</i>	»	2,082,000	kr. 12,449,200

B. Indragningsstat.

Avlöningar till tjänstemän å indragningsstat	kr.	26,548
--	-----	--------

C. Pensionsstater.

Pensioner till avskedade tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kr.	850,000	
Pensioner till avlidna tjänstemäns änkor och barn, <i>förslagsanslag</i>	»	25,000	
Gottgörelse till tullstatens enskilda pensions- inrättning för mistade andelar av avlöning vid vakanta tjänster	»	13,000	kr. 888,000

D. Omkostnadsstat.

Kostnader för avdömande av tullmål, <i>förslagsanslag</i>	kr.	37,300	
Resekostnads- och traktamentsersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>	»	420,000	
Hemliga utgifter	»	4,000	
Övriga kostnader för tullverket, <i>förslagsanslag</i>	»	1,655,952	kr. 2,117,252
<u>Summa <i>förslagsanslag</i></u>			kr. 16,168,500.

Slutligen må i detta sammanhang nämnas, att Kungl Maj:t förordnat, bland annat, att de i avlöningsstaten ingående anslagen för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. icke må överskridas utan Kungl. Maj:ts medgivande.

I en särskild specifikation av utgiftsstater för tullverket, vilken såsom bilaga fogats vid statsverkspropositionen och som här nedan intagits, hava Kungl. Maj:ts nu framlagda förslag beträffande de olika anslagsposterna sammanställts. För jämförelse har utskottet i denna specifikation vid de

poster, i vilka förändring föreslagits i förhållande till de av Kungl. Maj:t för budgetåret 1929/1930 upptagna posterna, inom parentes infört de för sagda budgetår beviljade. I de poster, vid vilka någon jämförelsepost ej upptagits, har någon ändring i anslagets storlek icke ifrågasatts.

	Kronor	Kronor
A. Avlöningsstaten.		
Generaltullstyrelsen.		
<i>Avlöningar till ordinarie tjänstemän:</i>		
Förslagsanslag	544,100 (525,500)	
<i>Arvode till tullverkets ombudsman:</i>		
Anslag	2,000	
<i>Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.:</i>		
Förslagsanslag	160,000	706,100 (687,500)
Tullstaten.		
<i>Avlöningar till ordinarie tjänstemän:</i>		
Löner till ordinarie tjänstemän vid tullverkets lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning, förslagsvis	kr. 10,731,700 (10,135,700)	
Kallortstillägg och kallortstraktamenten, förslagsvis	> 50,000	
Felräkningspenningar, förslagsvis	> 10,000	
Personliga lönetillägg samt ersättning för indragna extra inkomster, förslagsvis	> 5,000 (10,000)	
Läkarvård och medicamenter samt begravnings- hjälp, förslagsvis	> 40,000	10,836,700 (10,245,700)
<i>Vikariatsersättningar:</i>		
Förslagsanslag	150,000 (120,000)	
<i>Arvoden till två laboratorieföreståndare:</i>		
Anslag: i Göteborg högst 1,000 kr., i Malmö högst 500 kr.	1,500	
<i>Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.:</i>		
Arvoden åt tullexpeditions- och tullstationsföre- ståndare, förslagsvis	kr. 15,000	
Avlöningar till extra ordinarie tjänstemän och extra befattningshavare samt gratifikationer, förslagsvis	> 1,700,000 (2,000,000)	
Läkarvård och medicamenter samt begravnings- hjälp, förslagsvis	> 2,000	
Ersättning för övertidstjänstgöring, förslagsvis ...	> 65,000	1,782,000 (2,082,000)
		12,770,200 (12,449,200)

	Kronor	Kronor
B. Indragningsstaten.		
Avlöningar till tjänstemän å indragningsstat		15,940 (26,548)
<i>Specifikation av indragningsstaten.</i>		
Stockholm: tullfiskalen T. G. E. Eksandh..... kr. 4,650		
Landskrona: kustroddaren A. F. L. Bahr..... » 700		
Göteborg: tullfiskalen G. S. von Zweigbergk » 4,650		
Östersund: gränsinspektoren A. J. N. Lidblom » 3,800		
gränsridaren J. P. Bodin » 700		
Summa kr. 14,500		
C. Pensionsstaterna.		
Pensioner till avskedade tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	920,000 (850,000)	
Pensioner till avlidna tjänstemäns änkor och barn, <i>förslagsanslag</i>	25,000	
Gottgörelse till tullstatens enskilda pensionsinrättning för mistade andelar av avlöning vid vakanta tjänster	13,000	958,000 (888,000)
D. Omkostnadsstaten.		
<i>Kostnader för avdömande av tullmål:</i>		
Arvode till särskild ordförande i gränstullrätten inom Norrbottens län kr. 2,000		
Arvode till tolk för finska språket vid samma gränstullrätt » 300		
Gottgörelse åt rådhusrätterna för avgörande av tull- mål, förslagsvis » 35,000	37,300	
<i>Resekostnads- och traktamentsersättningar m. m.:</i>		
Ersättning för flyttningskostnad, förslagsvis kr. 20,000		
Rese- och traktamentskostnader, förslagsvis..... » 400,000	420,000	
<i>Hemliga utgifter:</i>		
Anslag	4,000	
<i>Övriga kostnader för tullverket:</i>		
Byggnader, hyror och tomtören, förslagsvis kr. 140,000		
Underhåll och drift av forskaffningsmateriel, förslagsvis » 350,000		
Expenser, förslagsvis » 600,000		
Telegramporto, förslagsvis » 20,000		
Gratifikationer åt kronolots- och kanalpersonal, förslagsvis » 1,000		
Legor för forskaffningsmateriel, förslagsvis » 180,000		
Utbildning i tulltjänsten, förslagsvis » 67,000		
	(30,000)	
Beklädnad och beväpning, förslagsvis » 30,000		
Beslagarandelar samt tullstatens enskilda pensions- inrättnings andelar av böter m. m., förslagsvis » 210,000		
	(160,000)	
Diverse utgifter, förslagsvis » 144,960		
	(144,952)	
	1,742,960 (1,655,952)	2,204,260 (2,117,252)
Summa kronor		16,654,500 (16,168,500)

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehåft fyra motioner, väckta, en inom första kammaren, nr 120, av herr *M. Fehr* samt tre inom andra kammaren, nämligen, nr 206, av herrarna *C. Lovén* och *C. W. O. Höglund*, nr 302, av herr *A. Forssell* och, nr 316, av herr *E. Olovson* i Västerås m. fl.

I motionen I: 120 har hemställts, att riksdagen måtte besluta,
dels att upptaga antalet tullkontrollörer vid lokaltullförvaltningen till 117,

dels ock att å tullverkets omkostnadsstat upptaga ett anslag av 10,000 kronor till stipendier åt tulltjänstemän för studieresor i utlandet.

I motion II: 206 har föreslagits, att riksdagen måtte

dels besluta, att å ordinarie stat vid tullverket skall uppföras, utöver nu befintliga befattningar, ytterligare följande antal tjänster, nämligen

- 3 tullmästartjänster,
- 31 tullkontoristtjänster,
- 21 tullöveruppsyningsmanstjänster,
- 138 tulluppsyningsmanstjänster,
- 172 tillsyningsmanstjänster,
- 10 kustuppsyningsmanstjänster,
- 28 förste kustvaktjänster,
- 70 kustvaktjänster,

dels vidtaga den höjning av anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän vid tullstaten, som i anledning härav erfordras,

dels ock upptaga anslagsposten till avlöningar m. m. till icke-ordinarie befattningshavare vid tullstaten med 1,800,000 kronor.

Vad beträffar motion II:302, har i denna motion yrkats, att riksdagen måtte besluta

dels att upptaga antalet tullkontrollörer vid lokaltullförvaltningen till 117,

dels ock att å tullverkets omkostnadsstat upptaga ett anslag av 3,000 kronor till stipendier åt tulltjänstemän för studieresor i utlandet.

Slutligen har i motionen II:316 hemställts,

att riksdagen måtte med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 1, sjunde huvudtiteln, lokaltullförvaltningen, besluta utöka antalet ordinarie tillsyningsmannatjänster med 52 från nuvarande 773 till 825, och

att vederbörande utskott måtte föreslå den höjning av anslaget å tullstaten för avlöningar till ordinarie tjänstemän, som kan bliva erforderlig i anledning av det framställda yrkandet.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina förslag, får utskottet hänvisa till motionerna.

*Utskottets
yttrande.*

Vidkommande till en början avlöningsstaten för generaltullstyrelsen har departementschefen först upptagit till behandling den av 1926 års besparingssakkunniga på sin tid väckta frågan om minskning av antalet byråer

inom styrelsen och därvid på anförda grunder biträtt styrelsens förslag om ytterligare anstånd med denna frågas avgörande. Då jämväl utskottet funnit vissa skäl härför föreligga, har utskottet, som förutsätter, att frågan följes med uppmärksamhet, icke velat motsätta sig detta förslag.

Vad denna stat angår, innebär det förevarande förslaget vidare uppförande å ordinarie stat av en revisors- och en kammarskrivarbefattning, avsedda för styrelsens revisionsbyrå, samt en kammarskrivarbefattning, avsedd för placering å kameralbyrån. Av den till stöd för ifrågavarande förslag lämnade utredningen har det syntts utskottet styrkt, att ett stadigvarande behov av dessa tjänster måste anses föreligga, och utskottet finner sig därför samt med hänsyn i övrigt till de arbetsuppgifter, som påvåla innehavarna av berörda befattningar, böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag i nu angivna hänseenden.

I övriga anslag å avlöningsstaten för generaltullstyrelsen har någon ändring icke föreslagits, och utskottet har ej heller funnit skäl därtill. Lika med departementschefen förutsätter utskottet emellertid, att, såsom nu är fallet, posten för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. icke må överskridas utan Kungl. Maj:ts medgivande.

Innan förslag till personalförteckning för lokaltullförvaltningen framlagts i statsrådsprotokollet, har till behandling upptagits väckta frågor om tullstationens i Furusund förändring till tullexpedition, om indragning av tullstationen i Saltbacken samt om ändring i de vid tullstationens i Nynäshamn inrättande föreskrivna villkor.

Vad de sålunda väckta spörsmålen beträffar, har utskottet icke funnit skäl till erinran mot förslagen i vad de avse tullstationerna i Furusund och Saltbacken. Däremot kan utskottet icke tillstyrka framställningen om ändring i de villkor, som föreskrivits vid inrättandet av tullstationen i Nynäshamn.

Vidkommande sistberörda fråga vill utskottet erinra därom, att såsom villkor för inrättande av tullkamrar i rikets städer sedan gammalt stadgats, att vederbörande stad skulle tillhandahålla för tullkammarens behov erforderliga lokaler med inventarier m. m. Ett betydande antal av de städer, där tullkammare finnes, åtnjuter emellertid s. k. tolagsersättning, som delvis anses utgöra vederlag för nyssberörda prestation. Sådan ersättning har dock icke tillerkänts de städer, i vilka på senare tider tullkammare inrättats. För att i tullhänseende tillgodose trafiken vid andra orter än städer har inrättats ett stort antal enklare organiserade och mindre kostsamma tullanstalter, numera benämnda tullstationer eller tullexpeditioner. Behovet av tjänstelokaler för dessa tullanstalter tillgodoses för närvarande på olika sätt. På en del ställen äger tullverket fastighet eller byggnad, däri tjänstelokal är inrymd; på ett stort antal platser tillhandahålles lokal av tullanstaltens föreståndare. Detta är fallet bland annat vid flertalet tullexpeditioner och de vid riksgränsen mot Norge belägna tullstationer, som före ikraftträdandet den 1 maj 1928 av 1927

års tullstadga benämnts gränstullstationer. Föreståndarna för dessa tull-expeditioner och tullstationer åtnjuta emellertid i denna sin egenskap ett särskilt mindre arvode, som delvis utgör ersättning för tjänstelokalens till-handahållande. På de återstående platserna är tjänstelokal upplåten av vederbörande kommun eller enskilt företag, i vars intresse tullanstalten är inrättad. För närvarande äro dessa platser till antalet 17, däri inberäk-nat 5 platser, å vilka tillfälliga stationer under seglationstiden inrättats på begäran av enskilda företag, vilkas intressen stationerna huvudsakligen äro avsedda att tillgodose.

Såsom av statsrådsprotokollet framgår, har från och med den 1 augusti 1917 tullstation varit anordnad i Nynäshamn, intill den 1 juli 1924 på tra-fikaktiebolaget Stockholm—Nynäs' bekostnad men, efter framställning av Kungl. Maj:t till 1924 års riksdag, från och med sistnämnda dag på be-kostnad av statsverket, dock med villkor att bolaget tillhandahölle ej mindre åt stationen, kostnadsfritt för tullverket, erforderliga expeditions- och vaktlokaler samt behövt varumagasin än även för personalen tjän-liga bostäder mot skälig hyra. Medgivande till stationens anordnande på enahanda villkor lämnades sedermera årligen för ett vart av budgetåren 1925/1926, 1926/1927 och 1927/1928. För sistnämnda budgetår skulle för stationens räkning avses en tullöveruppsyningsmanstjänst vid en av vissa med utgången av budgetåret 1926/1927 indragna tullstationer. Enligt Kungl. Maj:ts brev till generaltullstyrelsen den 1 juni 1928 angående tull-verkets utgiftsstaten för budgetåret 1928/1929 skulle för tullstationens räk-ning erforderlig personal — utom tullöveruppsyningsmannen tre tull-vakter — uppföras å ordinarie stat; och i sammanhang härmed bemyndi-gades styrelsen att föranstalta om uppehållande på statsverkets bekostnad från och med ingången av sistnämnda budgetår tills vidare, så länge så-dant funnes erforderligt, av en tullstation i Nynäshamn, dock fortfarande på förut angivna villkor.

Då kostnaden för personalen vid tullstationen i Nynäshamn år 1924 övertogs av statsverket, dock med vissa ovan omförmälda förpliktelser för trafikaktiebolaget Stockholm—Nynäs, skedde detta av anledning, att tull-stationen vore betingad av den allmänna trafiken och rörelsen i Nynäs-hamn och alltså måste anses betjäna icke allenast bolagets, utan även ett allmänt intresse. Det styrelsen år 1928 av Kungl. Maj:t lämnade bemyndigande att föranstalta om stationens uppehållande tills vidare, så länge sådant funnes erforderligt, föranleddes därav, att behovet av en tullsta-tion i Nynäshamn finge anses konstant. Jämväl enligt detta Kungl. Maj:ts beslut skulle emellertid samma förpliktelser åligga bolaget.

Den av trafikaktiebolaget nu åberopade omständigheten för ett upp-hävande av de sålunda bolaget åvilade förpliktelserna — tullstationens uppförande å ordinarie stat — har synts utskottet icke utgöra motiv för bifall till framställningen ifråga och bärande skäl i övrigt härtill hava ej heller anförts. Därest bolaget ej uppfyller de en gång åtagna för-

pliktelserna, torde det enligt utskottets mening böra ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga därav föranledda åtgärder, i syfte att statsverket i varje fall icke må betungas av särskilda kostnader för tulllokaler.

Beträffande härefter det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till personalförteckning för lokaltullförvaltningen innebär detsamma en avsevärd utökning av det nuvarande ordinarie personalbeståndet. Förslaget avser sålunda, att antalet ordinarie tjänster skulle ökas med ej mindre än 131 dylika tjänster. Såsom av utredningen i ärendet framgår, har emellertid generaltullstyrelsen gått än längre i sina krav ifråga om uppförande å ordinarie stat av nya tjänster och föreslagit sådana till ett antal av 231. Motionsvis har förslag framkommit om ett ännu större antal tjänster än generaltullstyrelsen ifrågasatt.

Med anledning av berörda förslag vill utskottet — på sätt ock i generaltullstyrelsens framställning skett — erinra, att vid upprepade tillfällen uttalanden gjorts av statsmakterna, vari med skärpa framhållits angelägenheten av besparingar och inskränkningar i statsförvaltningen och vikten av att personalökning i största möjliga mån undvekes. Vad tullverket beträffar, må erinras, hurusom vid riksdagsbehandlingen av frågan om tullverkets stater för budgetåret 1928/1929, varvid inom statsutskottet delade meningar yppades om det antal nya tjänster, som borde uppföras å stat, såväl av utskottets flertal som av reservanterna angavs såsom förutsättning för beviljande av nya tjänster, att någon utvidgning av de sålunda fastställda personalstaterna icke skulle ifrågasättas under den närmaste framtiden.

I betraktande härav har utskottet givetvis icke kunnat undgå att ställa sig synnerligen tveksamt mot de nu framlagda förslagen om utökning av det ordinarie personalbeståndet vid lokaltullförvaltningen. Då emellertid utredningen i ärendet synts utskottet giva vid handen, att med hänsyn till den under senare tider alltjämt ökade trafiken samt de nya arbetsuppgifter, tullverket fått sig pålagda, ytterligare personal måste anses erforderlig samt, såvitt förutses kan, behovet härav synes vara konstant, har utskottet ansett sig böra förorda, att ett antal nya tjänster nu uppföres å ordinarie stat. Försiktigheten har dock synts utskottet bjuda att icke gå längre än Kungl. Maj:ts förslag innebär, och utskottet kan sålunda icke — vare sig det gäller högre eller lägre tjänster — tillstyrka de motionsvis framställda yrkandena härutinnan. Vad särskilt beträffar det i motionen II: 316 framställda yrkandet om nya ordinarie tillsyningsmans-tjänster vid tullkammaren i Västerås, förutsätter utskottet, att detta krav, i den mån det befinnes berättigat, bör kunna tillgodoses inom ramen av det antal tjänster av denna kategori, utskottet ansett sig böra förorda. I detta sammanhang vill utskottet emellertid, under erinran om den av 1914 års tullkommission uppställda ledande grundsatsen att användande av överkvalificerad arbetskraft bör i största möjliga mån undvikas, uttala önsk-

vårdheten av, att genom generaltullstyrelsens försorg ytterligare undersökning verkställes, huruvida icke genom en mera rationell arbetsfördelning denna princip kan i större grad, än vad hittills varit fallet, fullföljas.

Vad angår förslagen i avseende å personalförteckningen för kustbevakningen, gäller i huvudsak vad utskottet ovan anfört ifråga om utökning av antalet ordinarie tjänster vid lokaltullförvaltningen jämväl beträffande förslagen rörande sagda förteckning. Utskottet har sålunda funnit skäl anförda för en utökning av det ordinarie personalbeståndet även vid nämnda bevakning.

Såsom av statsrådsprotokollet framgår, avser Kungl. Maj:ts förslag uppförande å ordinarie stat av 10 kustuppsyningsmanstjänster, 10 förste kustvaktjänster, 15 kustbevaknings- och 20 kustbevakningsbiträdestjänster, utgörande sålunda en utökning av det nuvarande antalet dylika tjänster, tillhopa 267, med 55 tjänster. Motionsvis har, såsom ovan nämnts, föreslagits, att förste kustvaktjänsternas och kustvaktjänsternas antal måtte ökas med 28 respektive 70 tjänster. En så avsevärd utökning av sistberörda tjänster har utskottet funnit sig icke kunna tillstyrka, utan utskottet får ock i denna del biträda Kungl. Maj:ts förslag.

Kungl. Maj:ts förslag i avseende å gränsbevakningens personalbestånd och organisation innebär icke någon ändring i det nu gällande. Mot förslaget härutinnan har utskottet icke haft något att erinra.

Beräkningen av de å avlöningsstaten för tullstaten uppförda särskilda anslagen har ej heller givit utskottet anledning till erinran. Härav följer, att utskottet ansett sig icke kunnat biträda det motionsvis framförda yrkandet om upptagande av anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. med 1,800,000 kronor utan funnit denna post böra, i enlighet med vad Kungl. Maj:t föreslagit, uppföras med 1,700,000 kronor. Såsom för närvarande gäller, bör anslagsposten icke få överskridas utan Kungl. Maj:ts medgivande.

Vad slutligen angår Kungl. Maj:ts förslag beträffande indragningssstaten, pensionsstaterna och omkostnadsstaten, för utskottet ävenledes i dessa delar förorda Kungl. Maj:ts förslag. I likhet med departementschefen finner sig utskottet alltså icke kunna tillstyrka medels anvisande för beredande av stipendier åt tulltjänstemän för studieresor i utlandet, varom generaltullstyrelsen framlagt förslag och yrkanden framställts i två av de förut nämnda motionerna.

Under åberopande av vad ovan anförts, får utskottet sålunda hemställa,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å herrar Fehrs, Lovéns och Höglunds, Forssells samt Olovsons i Västerås ovanberörda motioner, I: 120, II: 206, 302 och 316, i vad de skilja sig från Kungl. Maj:ts förslag,

a) besluta, att antalet ordinarie befattningar vid tullverket jämte de för vederbörande befattningshavare avsedda lönegrader skall bestämmas i enlighet med vad av chefen för finansdepartementet i statsrådsprotokollet över finansärenden den 3 januari 1930 föreslagits,

b) för budgetåret 1930/1931 för tullverket godkänna följande

Ordinarie stat.

A. Avlöningsstat.

Generaltullstyrelsen.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kr.	544,100	
Arvode till tullverkets ombudsman.....	»	2,000	
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i> ...	»	160,000	kr. 706,100

Tullstaten.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kr.	10,836,700	
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	150,000	
Arvoden till två laboratorieföreståndare å högst 1,000, respektive 500 kronor för år räknat	»	1,500	
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i> ...	»	1,782,000	kr. 12,770,200

B. Indragningsstat.

Avlöningar till tjänstemän å indragningsstat.....	kr.	15,940
---	-----	--------

C. Pensionsstater.

Pensioner till avskedade tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kr.	920,000	
Pensioner till avlidna tjänstemäns änkor och barn, <i>förslagsanslag</i>	kr.	25,000	
Gottgörelse till tullstatens enskilda pensionsinrättning för mistade andelar av avlöning vid vakanta tjänster	»	13,000	kr. 958,000

D. Omkostnadsstat.

Kostnader för avdömande av tullmål, <i>förslagsanslag</i>	kr.	37,300	
Resekostnads- och traktementersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>	»	420,000	
Hemliga utgifter	»	4,000	
Övriga kostnader för tullverket, <i>förslagsanslag</i> ..	»	1,742,960	kr. 2,204,260

Summa *förslagsanslag* kr. 16,654,500,

c) i riksstaten uppföra ordinarie förslagsanslaget för *tullverket* till ett mot statens slutsumma svarande belopp av 16,654,500 kronor,
samt

d) förklara, att sådan å den 31 december 1922 gällande ordinarie stat kvarstående tjänsteman vid tullverket, som ej anmält sig icke vilja övergå på den nya staten, må under budgetåret 1930/1931 komma i åtnjutande av tillfälligt lönetillägg till belopp, vilket Kungl. Maj:t, efter förslag av generaltullstyrelsen, prövar stå i lämpligt förhållande till den tjänstgöring, som må komma att krävas av vederbörande, eller Kungl. Maj:t eljest kan finna skäligt, dock icke i något fall till högre belopp för år räknat, än som genom kungörelsen den 22 juni 1921 (nr 444) angående tillfälliga lönetillägg åt viss personal vid tullverket för år 1922 blivit bestämt.

19:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 22) att till särskilda åtgärder för bekämpande genom tullverkets försorg av olovlig införsel av spritdrycker m. m. för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 300,000 kronor, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel.

I fråga om utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid 129—133 i statsrådsprotokollet.

Särskilda åtgärder för bekämpande genom tullverkets försorg av olovlig införsel av spritdrycker m. m.
[22.]

Från och med budgetåret 1923/1924 till och med budgetåret 1927/1928 har under anslagstiteln övriga kostnader för tullverket varit uppförd en anslagspost till särskilda åtgärder för bekämpande av olovlig varuinförsel m. m., vilken anslagspost förslagsvis upptagits med följande belopp:

år 1923/1924	kronor 300,000
» 1924/1925	» 150,000
» 1925/1926	» 200,000
» 1926/1927	» 200,000
» 1927/1928	» 100,000.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 26 september 1927 angående tullverkets utgiftsstater för budgetåret 1928/1929 hemställde generaltullstyrelsen på anförda skäl, att anslagsposten måtte för budgetåret upptagas med ett till 150,000 kronor förhöjt belopp, vilket förslag även vann bifall, dock på det sätt, att till särskilda åtgärder för bekämpande genom tullverkets försorg av olovlig införsel av spritdrycker m. m. å riksstaten upptogs ett extra reservationsanslag av 125,000 kronor, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, samt att återstoden av det begärda beloppet, eller 25,000 kronor, vilket belopp ansågs böra vara avsett för motverkande av olovlig varuinförsel i övrigt, skulle tillföras den i anslaget »övriga kostnader för tullverket» ingående posten »diverse utgifter», som alltså i motsvarande mån höjdes. Vederbörande departementschef anförde härvid, att för den händelse nyssberörda reservationsanslag skulle visa sig icke bliva för sitt ändamål tillräckligt, Kungl. Maj:t syntes kunna efter därom av generaltullstyrelsen gjord framställning bemyndiga styrelsen att för ändamålet disponera medel ur anslagsposten »diverse utgifter». För budgetåret 1929/1930 anvisades för bekämpande genom tullverkets försorg av olovlig införsel av spritdrycker m. m. ett extra reservationsanslag av likaledes 125,000 kronor, att utgå av rusdrycksmedelsfonden, varjämte i anslagsposten »diverse utgifter» skulle fortfarande ingå ett belopp av 25,000 kronor till motverkande av annan olovlig varuinförsel än spritsmuggling.

Sedan i statsrådsprotokollet lämnats en redogörelse för generaltullstyrelsens framställning om anslag till nu berörda ändamål för nästkommande budgetår, utmynnande i att ett belopp av 600,000 kronor måtte för ändamålet anvisas, har departementschefen i ärendet anfört följande:

»I likhet med generaltullstyrelsen finner jag åtgärder alltjämt vara erforderliga för spritsmugglingens bekämpande.

För ändamålet i fråga har generaltullstyrelsen, såsom nämnts, för nästkommande budgetår äskat ett anslag å 600,000 kronor. Anslaget skulle vid bifall härtill komma att utgå med ett nära fem gånger så högt belopp som det för innevarande budgetår beviljade. Visserligen torde kraftiga åtgärder för smugglingens hämmande vara av behovet påkallade, men den sålunda äskade anslagssumman synes mig dock alltför högt beräknad. På sätt i generaltullstyrelsens skrivelse skett, vill jag erinra därom, att möjlighet föreligger att även med vissa andra medel i viss utsträckning tillgodose huvudsakligen samma ändamål som dem, för vilka det särskilda reservationsanslaget är avsett. Jag åsyftar de medel, som jämlikt lagarna den 8 juni 1923 (nr 147) samt den 20 juni 1924 (nr 225) må av styrelsen i nu angivna syfte disponeras. Såsom av styrelsens skrivelse framgår, utvisade de sålunda influtna medlen vid utgången av budgetåret 1928/1929 en behållning å 127,051 kronor 67 öre och denna behållning har sedermera, enligt vad jag inhämtat, stigit, så att den vid utgången av november månad 1929 belöpte sig å 136,908 kronor 37 öre. Med hänsyn härtill och då, för den händelse det anslagsbelopp, jag föreslår till anvisande, skulle visa sig vara otillräckligt, Kungl. Maj:t torde kunna efter därom av generaltullstyrelsen gjord framställning bemyndiga styrelsen att för ändamålet disponera medel ur den å tullverkets omkostnadsstat uppförda anslagsposten »diverse utgifter», har jag ansett anslaget böra begränsas till 300,000 kronor.»

*Utskottets
yttrande.*

Lika med departementschefen och generaltullstyrelsen anser utskottet kraftiga åtgärder alltjämt vara av behovet påkallade för spritsmugglingens bekämpande. Utskottet tillstyrker alltså, att medel för ändamålet jämväl för nästkommande budgetår anvisas och vill förordna beviljandet av det av Kungl. Maj:t äskade anslaget. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *särskilda åtgärder för bekämpande genom tullverkets försorg av olovlig införsel av spritdrycker m. m.* för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 300,000 kronor, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel.

*Kontroll-
styrelsens
verksamhet.
[23.]*

20:o) Beträffande dels Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till upprätthållande av kontrollstyrelsens verksamhet (punkt 23) dels två likalydande i ämnet väckta motioner, den ena, nr 119, inom första kammaren av herr *A. J. Bårg* m. fl., och den andra, nr 225, inom andra kammaren av herr *Sv. Bengtsson* i Norup m. fl. kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

21:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 24) att minska ordinarie förslagsanslaget till stämpelomkostnader, nu 400,000 kronor, med 35,000 kronor till 365,000 kronor.

*Stämpel-
omkostnader.*
[24.]

Det ordinarie förslagsanslaget till stämpelomkostnader var i riksstaterna för ett vart av budgetåren 1926/1927—1928/1929 uppfört med 350,000 kronor. För innevarande budgetår är anslaget upptaget med 400,000 kronor. Nettoutgifterna från anslaget hava för budgetåren 1926/1927—1928/1929 uppgått till, i runda tal, 307,600 kronor, 329,400 kronor och 392,500 kronor.

Enligt vad från generalpoststyrelsen meddelats, hava av utgifterna under budgetåret 1928/1929 167,500 kronor utgjorts av ersättning till postverket för stämpelväsendets handhavande under år 1928; omkring 175,800 kronor hava utgått såsom gottgörelse till postverket för av verket under sistnämnda år förskotterade kostnader för stämpelpapper, verkställande av stämpeltryck m. m.; återstoden har utbetalats av andra myndigheter än generalpoststyrelsen. Till sistnämnda kostnader höra, bland annat, arvoden åt tillsyningsmän, utsedda jämlikt förordningen om utgörande av en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor med flera lyxvaror.

Vad angår storleken av stämpelomkostnaderna under innevarande budgetår, har generalpoststyrelsen beräknat den del av dessa omkostnader, som avser postverkets befattning med hithörande spörsmål, till ungefär 350,000 kronor. För beräkning av anslagsbelastningen borde till nämnda summa läggas det belopp, som utbetalades av andra myndigheter än generalpoststyrelsen. Under normala förhållanden kunde dylika utbetalningar uppskattas till 25,000 kronor för år räknat. Utgifterna för stämpelomkostnader för innevarande budgetår syntes sålunda kunna beräknas till 375,000 kronor. Till sagda belopp har generalpoststyrelsen jämväl för nästkommande budgetår beräknat det erforderliga medelsbehovet.

Mot den av generalpoststyrelsen verkställda beräkningen har departementschefen icke funnit anledning till invändning. Emellertid har departementschefen erinrat, att enligt av honom i samband med inkomstberäkningen framlagt förslag nyssberörda särskilda stämpelbeskattning vid köp, byte eller införsel av pärlor med flera lyxvaror från och med budgetåret 1930/1931 skulle komma att upphöra. Därmed skulle också bortfalla de med ifrågavarande beskattning förenade kontrollkostnaderna, vilka kostnader beräknats till omkring 10,000 kronor för år. I anledning härav har anslaget ansetts kunna nedsättas med motsvarande belopp, vadan anslaget för nästkommande budgetår upptagits med 365,000 kronor.

Vad ifrågavarande anslagsäskande angår, vill utskottet erinra där-
om, att riksdagen numera beslutat, att kungl. förordningen den 17 maj

*Utskottets
yttrande.*

1923 (nr 113) om utgörande av en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor med flera lyxvaror skall äga fortsatt tillämpning jämväl under nästkommande budgetår.

Vid sådant förhållande och då den av generalpoststyrelsen verkställda beräkningen av anslaget icke givit utskottet anledning till erinran, torde anslaget böra bestämmas i överensstämmelse med vad nämnda styrelse föreslagit eller till 375,000 kronor.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må minska ordinarie förslagsanslaget till *stämpelomkostnader*, nu 400,000 kronor, med 25,000 kronor till 375,000 kronor.

*Kostnader
för årlig
taxering.
[25.]*

22:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 25) att höja ordinarie förslagsanslaget till kostnader för årlig taxering, nu 3,200,000 kronor, med 300,000 kronor till 3,500,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 137—139 i statsrådsprotokollet.

Den övervägande delen av kostnaderna för det årliga taxeringsarbetet bestrides av statsmedel och täckes från ett under sjunde huvudtiteln uppfört ordinarie förslagsanslag, som förut benämnts »kostnader för taxering till skatt å inkomst och förmögenhet» men som från och med innevarande budgetår, i anslutning till nya taxeringsförordningens terminologi, rubriceras »kostnader för årlig taxering».

Av de från ifrågavarande anslag bestridda kostnaderna utgöres huvudparten av sådana, vilka efter förslag av länsstyrelserna en gång årligen prövas av Kungl. Maj:t, som därvid ställer visst belopp till förfogande åt varje länsprövningsnämnd. Bland dessa kostnader märkas framför allt de i 145 § 1 mom. taxeringsförordningen omförmälda ersättningar åt ordförandena och kronoombuden i taxeringsnämnderna m. fl. Vidare utgå från anslaget, utan beslut av Kungl. Maj:t, medel till gäldande av vissa av länsprövningsnämndernas arbeten föranledda utgifter, vartill, enligt 145 § 5 mom. taxeringsförordningen, vederbörande nämnd må efter förslag av länsstyrelsen använda erforderligt belopp. Härjämte täckas från anslaget vissa andra kostnader för taxeringsarbetet, såsom ersättningar till sakkunniga och till häradsskrivarna för avskrifter av taxeringslängder, resekostnads- och traktamentsersättningar, ävensom kostnader för den mellankommunala prövningsnämnden.

I nedanstående, i statsrådsprotokollet intagna tabell hava sammanställts uppgifter å dels de i riksstaten upptagna anslagsbeloppen för ett vart av budgetåren 1925/1926—1929/1930, dels ock nettoutgifterna från anslaget under samma period, i den mån uppgifter härom varit tillgängliga. Utgifterna hava därvid uppdelats på tre kolumner, nämligen en kolumn, avseende de av Kungl. Maj:t utanordnade beloppen, varvid inom parentes angivits de belopp, som av länsstyrelserna blivit begärda, en kolumn

för kostnader i övrigt, vilka bestritts från anslaget, samt en summakolumn.

B u d g e t å r	Anslag å riksstaten kronor	Nettoutgifter å anslaget		Summa kronor
		Av Kungl. Maj:t utanordnat kronor	Övriga kost- nader kronor	
1925/1926	3,000,000	2,554,500 (2,886,900)	522,000	3,076,500
1926/1927	3,000,000	2,477,800 (2,955,300)	549,800	3,027,600
1927/1928	2,800,000	2,310,600 (3,005,700)	474,300	2,784,900
1928/1929	2,800,000	2,294,900 (2,785,400)	684,700	2,979,600
1929/1930	3,200,000	2,535,300 (3,146,200)		

Påpekas må, att under budgetåren 1927/1928 och 1928/1929, då ifrågasvarande anslag varit nedsatt till 2,800,000 kronor, särskilda extra anslag varit uppförda å riksstaten för bestridande av kostnaderna för 1928 års allmänna fastighetstaxering. De årliga fastighetstaxeringar, som äga rum under tiden mellan de vart femte år återkommande fastighetstaxeringarna, bekostas däremot från förevarande anslag.

Av den ovan lämnade sammanställningen framgår, att taxeringsanslaget under flertalet år av redovisningsperioden överskridits, ehuru åtminstone under de första åren förhållandevis obetydligt. Att »övriga kostnader» för budgetåret 1927/1928 uppgått till väsentligen mindre belopp än motsvarande kostnader för såväl föregående som efterföljande budgetår torde sammanhånga med att, på sätt nyss antydde, under budgetåret 1927/1928 samtliga kostnader för fastighetstaxering bestredos från det för ändamålet uppförda extra anslaget. Vad angår nu löpande budgetår hava de slutliga nettoutgifterna icke kunnat angivas. Med hänsyn till de nya utgifter, som tillämpningen av 1928 års taxeringsförordning under detta budgetår medför under rubriken »övriga kostnader» — bland annat kostnaderna för mellankommunala prövningsnämnden, uppgående till omkring 30,000 kronor, och vissa sakkunnigersättningar — har dock även för nämnda år ett överskridande syntts departementschefen vara att förvänta.

Såsom av det förestående framgår, höjde sistlidet års riksdag förevarande anslag med 400,000 kronor eller från 2,800,000 kronor till 3,200,000 kronor, och Kungl. Maj:ts föreliggande förslag innebär, att anslaget nu skulle ånyo höjas med 300,000 kronor. Höjningen av anslaget skulle alltså vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag under två budgetperioder utgöra icke mindre än 700,000 kronor.

*Utskottets
yttrande.*

Även om utskottet funnit skäl anförda för att en ökning av anslaget i fråga nu åter vidtages, har utskottet dock ansett en begränsning av det av Kungl. Maj:t äskade beloppet böra ske. Utskottet får för sin del föreslå, att anslagsökningen reduceras till 200,000 kronor, och hemställer alltså,

att riksdagen må höja ordinarie förslagsanslaget till *kostnader för årlig taxering*, nu 3,200,000 kronor, med 200,000 kronor till 3,400,000 kronor.

Ersättningar för särskilda förmåner och rättigheter m. m.

Ersättning till städerna för mistad tolag.
[26.]

23:o) I enlighet med vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 26) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 139 och 140) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må minska ordinarie förslagsanslaget för *ersättning till städerna för mistad tolag*, nu 7,800,000 kronor, med 600,000 kronor till 7,200,000 kronor.

*Ersättning till vissa städer och köpingar för till statsverket in-
dragna brännvinsförsäljningsmedel.*
[27.]

24:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 27) att i riksstaten uppföra ordinarie anslaget för ersättning till vissa städer och köpingar för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel med 1,713,228 kronor.

Enligt 1 § i förordningen den 18 juli 1913 (nr 198) angående ersättning till städer och vissa köpingar, landsting och hushållningssällskap för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel skola av statsverket till de i nämnda paragraf angivna städer och köpingar utbetalas bestämde, successivt sjunkande ersättningsbelopp, för vilkas bestridande särskilt ordinarie anslag anvisats å riksstaten. Ifrågavarande belopp skola enligt 5 § i samma förordning, sådan denna paragraf lyder enligt förordning den 9 juni 1922 (nr 363), av statskontoret utbetalas till vederbörande under juli månad.

För år 1930 uppgå ersättningsbeloppen till sammanlagt 1,713,228 kronor. Med detta belopp torde alltså anslaget för ersättning till vissa städer och köpingar för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel böra upptagas i riksstaten för budgetåret 1930/1931.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i riksstaten uppföra ordinarie anslaget för *ersättning till vissa städer och köpingar för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel* med 1,713,228 kronor.

25:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts framställning (punkt 28) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 140 och 141) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

Vederlag för nedlagda utskänkingsrättigheter.
[28.]

att riksdagen må minska ordinarie förslagsanslaget till *vederlag för nedlagda utskänkingsrättigheter*, nu 50,000 kronor, med 5,000 kronor till 45,000 kronor, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel.

26:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 29) att för budgetåret 1930/1931 såsom extra förslagsanslag anvisa

Inlösen av och ersättning för skattefrälseräntor samt avlösning av frälse-skatteäntor.
[29.]

- a) till inlösen av skattefrälseräntor 90,000 kronor,
- b) till ersättning för skattefrälseräntor 40,000 kronor, samt
- c) till avlösning av frälse-skatteäntor 40,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 141 och 142 i statsrådsprotokollet.

Under en följd av år hava å riksstaten uppförts extra förslagsanslag å växlande belopp *dels* till inlösen av skattefrälseräntor, *dels* till ersättning för skattefrälseräntor, *dels* till avlösning av frälse-skatteäntor. För närmare kännedom om beskaffenheten av de kostnader, för vilkas täckande anslaget avsetts, samt om de grunder, som följts vid beräkandet av anslagen, hänvisas till sjunde huvudtiteln i 1918, 1927 och 1928 års statsverkspropositioner.

I riksstaten för innevarande budgetår är anslaget till inlösen av skattefrälseräntor uppfört med 250,000 kronor. Anslaget till ersättning för skattefrälseräntor utgör 50,000 kronor. Med samma belopp är anslaget till avlösning av frälse-skatteäntor uppfört.

Kungl. Maj:ts förevarande, på kammarkollegii beräkningar grundade förslag har icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottets yttrande.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må för budgetåret 1930/1931 såsom extra förslagsanslag anvisa

- a) till *inlösen av skattefrälseräntor* 90,000 kronor,
- b) till *ersättning för skattefrälseräntor* 40,000 kronor,
- samt
- c) till *avlösning av frälse-skatteäntor* 40,000 kronor.

27:a) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 30) att höja ordinarie förslagsanslaget till bidrag till skattetyngda kommuner, nu 5,000,000 kronor, med 1,000,000 kronor till 6,000,000 kronor.

Bidrag till skattetyngda kommuner.
[30.]

Under en följd av år hava till utjämning av det kommunala skatte-trycket understöd lämnats åt synnerligt skattetyngda kommuner. De skatteutjämningsbidrag, som enligt tidigare gällande bestämmelser av år 1921 utdelats under de senare åren till och med år 1928, angivas i runda tal i följande tabell:

1924	kronor	4,474,000
1925	»	3,989,000
1926	»	3,983,000
1927	»	4,082,000
1928	»	4,424,000.

Genom förordning den 15 december 1927 (nr 462) meddelades nya bestämmelser för understöd åt synnerligt skattetyngda kommuner, varigenom gränserna för bidragsverksamheten i vissa hänseenden vidgades. Med stöd av dessa föreskrifter, vilka första gången tillämpades under år 1929, beviljades sagda år understöd åt inalles 4 städer, 13 municipalsamhällen och 656 landskommuner med sammanlagt 5,792,000 kronor i runt tal. Den avsevärda höjning, som understödssumman vid jämförelse med tidigare år undergått, är i övervägande grad beroende av att, i förhållande till vad förut varit fallet, ett väsentligt ökat antal landskommuner kommit i åtnjutande av bidrag, vartill kommer, att enligt de äldre bestämmelserna understöd icke kunde tilldelas städer och municipalsamhällen.

Ifrågavarande understöd utanordnas från en under statskontorets förvaltning stående fond, »skatteutjämningsmedlens fond». Medel till understödets bestridande beredas genom anlitande av vissa särskilda, för ändamålet avsedda intäkter. Till skatteutjämningsmedlens fond skall sålunda, jämlikt 71 § kommunalskattelagen, användas inflytande skatt för s. k. gemensamt kommunalt ändamål, liksom ock, jämlikt förordning den 28 september 1928 (nr 376), hälften av den särskilda skatten å vissa lotterivinster. Huvudparten av ifrågavarande medel anskaffas emellertid, jämlikt förordning den 28 september 1928 (nr 375), genom anlitande av den numera till statsverket redovisade utjämningskatten, av vilken så stor del uttages, som är för skatteutjämningsändamålet behöfelig. Av dessa intäkter inflyter skatten för gemensamt kommunalt ändamål — vars avkastning torde bliva tämligen obetydlig — direkt till skatteutjämningsmedlens fond. Lotterivinstskatten och utjämningskatten däremot ingå numera på riksstatens inkomstsida, den förra bland stämpelmedlen och den senare såsom självständig inkomsttitel. De från dessa båda inkomstkällor inflytande medlen omföras sedermera till skatteutjämningsmedlens fond över ett under sjunde huvudtiteln uppfört ordinarie förslagsanslag »bidrag till skattetyngda kommuner».

Nu nämnda anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 5,000,000 kronor. Med hänsyn till den allmänna stegringstendens hos ifrågavarande utgiftsbehov, varom de i det föregående angivna siff-

rorna bära vittne, och särskilt den betydande utgiftssumman för år 1929, har anslaget för nästkommande budgetår ansetts bära höjas förslagsvis med 1,000,000 kronor till 6,000,000 kronor.

Vad angår täckningen för detta anslagsbelopp å riksstatens inkomstsida, må erinras, att vid inkomstberäkningen departementschefen bland stämpelmedlen förutsatt en intäkt av lotterivinstskatten å 1,600,000 kronor, varav hälften eller 800,000 kronor avses för skatteutjämning, samt att departementschefen vidare föreslagit, att utjämningskatten skall upptagas med 5,200,000 kronor.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot beräkningen av ifrågavarande anslag, hemställer,

*Utskottets
yttrande.*

att riksdagen må höja ordinarie förslagsanslaget till *bidrag till skattetyngda kommuner*, nu 5,000,000 kronor, med 1,000,000 kronor till 6,000,000 kronor.

Diverse.

28:o) På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 144) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

Staten åliggande kommunala och andra utskylder.
[31.]

att riksdagen må, i likhet med vad innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av *staten åliggande kommunala och andra utskylder* för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 40,000 kronor.

29:o) Med tillstyrkande av bifall till vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 32) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 145) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

Svenska stadsförbundet.
[32.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, såsom bidrag till *svenska stadsförbundet* för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra anslag av 4,000 kronor.

30:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 33) och under åberopande av vad statsrådsprotokollet (sid. 145) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

Svenska landskommunernas förbund.
[33.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, såsom bidrag till *svenska landskommunernas förbund* för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra anslag av 2,000 kronor.

Internationella statistiska institutets permanenta byrå i Haag.
[34.]

31:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts framställning (punkt 34) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 145 och 146) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, såsom bidrag till *internationella statistiska institutets permanenta byrå i Haag* för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra anslag av 1,500 kronor.

Internationella byrån i Paris för mått och vikt
[35.]

32:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 35) att såsom bidrag till internationella byrån i Paris för mått och vikt för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 1,000 kronor.

Genom en i Paris år 1875 avslutad konvention överenskommo åtskilliga stater, bland dem Sverige, att inrätta en byrå till betryggande av det metriska systemets internationella likformighet och fullkommande. Byrån, vars officiella benämning är »Bureau international des poids et mesures», har till uppgift, bland annat, att förvara de internationella prototyperna för meter och kilogram, att periodiskt jämföra nationella likare med nämnda prototyper, att anställa jämförelser med de icke metriska likare för mått och vikt, som användas i olika länder och inom särskilda vetenskaper, samt att på begäran granska precisionslikare. Byrån har sitt säte i Paris och står under ledning av en internationell kommitté och en generalkonferens, vilken utgöres av representanter för alla de till konventionen anslutna staterna med presidenten vid vetenskapsakademien i Paris såsom ordförande. Byråns organisation samt kommitténs och generalkonferensens sammansättning och åligganden bestämmas närmare i ett vid konventionen fogat reglemente.

Kostnaderna för byrån och kommittén skola täckas genom bidrag från de anslutna staterna i enlighet med en tariff, som vid kostnadernas fördelning utgår från staternas invånarantal. Vid sjunde generalkonferensen för mått och vikt, som hölls i Paris år 1927, bestämdes, att det fasta årsanslaget till byrån skall utgå med 125,000 guldfrancs, med rätt för kommittén att genom enhälligt beslut höja anslaget till 150,000 guldfrancs. Från och med år 1927 har Sveriges årliga bidrag till byrån utgjort 1,375 guldfrancs.

Bidragsmedlen hava tidigare anvisats från det förutvarande reservationsanslaget till mynt- och justeringsverkets drift, som utgick av in-

komsten av myntning och justering. För år 1929 har bidraget till byrån bestritts från det för innevarande budgetår anvisade förslagsanslaget till mynt- och justeringsverket.

Då ifrågavarande bidrag är årligen återkommande, har det syntts departementschefen lämpligt, att medel för ändamålet äskas å riksstaten. Enär enligt konventionen bidraget bör utbetalas i början av varje kalenderår, har, därest å riksstaten för nästkommande budgetår anslag upptages för allenast ett årsbidrag, detsamma ansetts böra avse kalenderåret 1931. Detta förutsätter, att bidraget för innevarande kalenderår anvisas på sätt år 1929 ägt rum. Då bidraget utgår i främmande myntslag, har med hänsyn till förekommande kursväxlingar anslaget, vilket syntts böra erhålla extra anslags natur, uppförts såsom förslagsanslag. Med utgångspunkt från den normala kursen å guldfrances har anslaget syntts böra bestämmas till 1,000 kronor.

Utskottet har i likhet med departementschefen ansett, att medel för nu ifrågavarande ändamål böra anvisas å riksstaten. Då utskottet icke heller haft något att erinra emot anslagets karaktär eller storleken av detsamma, får utskottet alltså hemställa,

*Utskottets
yttrande.*

att riksdagen må såsom *bidrag till internationella byrån i Paris för mått och vikt* för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 1,000 kronor.

33:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 36) att såsom bidrag till internationella tulltariffbyrån i Bryssel för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 3,300 kronor.

Internationella tulltariffbyrån i Bryssel.
[36.]

Internationella unionens för offentliggörande av tulltariffer byrå upprättades i Bryssel på grund av en konvention av den 5 juli 1890 och trädde i verksamhet den 2 april 1891. Sverige har för sin del biträtt konventionen från den 1 april 1904.

I enlighet med föreskrifterna i konventionen utgjorde ursprungligen det svenska bidraget till upprätthållande av unionens byrå 1,863 belgiska francs per räkenskapsår, omfattande tiden 1 april—31 mars. Med detta belopp utgick bidraget till och med räkenskapsåret 1920/1921. Härtill kom från och med räkenskapsåret 1912—1913 ett tillägg av 10 procent med 186 francs, utgörande bidrag till en då nyinrättad pensionskassa för personalen vid tulltariffbyrån. Sedan under de efter år 1921 följande åren Sveriges bidrag till byråns verksamhet undergått åtskilliga ändringar, föranledda av den belgiska valutans värdeförändringar, beslöt Kungl. Maj:t den 5 juli 1929 efter framställning genom härvarande belgiska beskickning, att bidraget till tulltariffbyrån och pensionskassan skulle för räken-

skapsåret 1929/1930 höjas från förut utgående 2,069 guldfrancs till ett mot 4,510 guldfrancs i svenskt mynt svarande belopp. Anledningen härtill var, att enligt konventionen av den 5 juli 1890 de olika staternas bidrag skola utgå i visst förhållande till vederbörande lands utrikes handelsomsättning, och att Sverige med hänsyn härtill numera vore att hänföra till högsta klassen av de bidragsgivande staterna.

Sveriges bidrag till ifrågavarande byrå har under tiden från och med räkenskapsåret 1904/1905 till och med räkenskapsåret 1911/1912 bestritts från handels- och sjöfartsfonden samt därefter från det under tullverkets omkostnadsstat uppförda anslaget till »Diverse utgifter».

Då Sveriges bidrag till internationella tulltariffbyrån i Bryssel, liksom det under nästföregående punkt berörda bidraget till internationella byrån i Paris för mått och vikt, är ärligen återkommande, har jämväl till nu ifrågavarande bidrags bestridande medel synts böra upptagas å riksstaten. Som bidraget bör utbetalas under första hälften av varje kalenderår, skulle det nu till uppförande å nästkommande budgetår avsedda anslaget avse byråns räkenskapsår 1 april 1931—31 mars 1932. För räkenskapsåret 1930/1931 har vid sådant förhållande bidraget synts böra utgå, på sätt de senare åren ägt rum, från tullverkets omkostnadsstat. Av skäl, som anförts under nästföregående punkt, har jämväl ifrågavarande anslag ansetts böra erhålla karaktär av extra förslagsanslag. Med hänsyn till kursen å guldfrancs har anslaget, med utgångspunkt från ett årligt bidrag av 4,510 guldfrancs, synts böra bestämmas till 3,300 kronor.

Utskottets
yttrande.

Då vad utskottet under nästföregående punkt anfört i fråga om anslag till internationella byrån i Paris för mått och vikt jämväl synes äga giltighet beträffande förevarande framställning, får utskottet hemställa,

att riksdagen må såsom bidrag till *internationella tulltariffbyrån i Bryssel* för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 3,300 kronor.

Tillsyn över
sparbankernas
förvaltning.
[37.]

34:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 37) att höja ordinarie förslagsanslaget för tillsyn över sparbankernas förvaltning, nu 110,000 kronor, med 90,000 kronor till 200,000 kronor.

Enligt lagen om sparbanker den 29 juni 1923 (nr 286) skola kostnader för arvoden åt de av Konungens befallningshavande förordnade allmänna ombuden för tillsyn över sparbankernas förvaltning till hälften gäldas av sparbankerna i riket genom årligt bidrag, som skall utgå efter visst, för samtliga sparbanker lika förhållande till sammanlagda beloppet av de utav sparbank vid utgången av nästföregående kalenderår förvaltade medlen; dock att bidraget icke må överstiga fem tusendedels procent av detta belopp. Återstoden skall bestridas av statsverket.

Närmare bestämmelser om fastställande av sparbanks bidrag så ock om bidragets erläggande återfinnas i kungörelsen den 21 december 1923 (nr 452) om arvode till allmänt ombud för övervakande av sparbanks förvaltning och om sparbankernas bidrag till bestridande av kostnaderna för sådana arvoden.

I den till 1929 års riksdag avlåtna propositionen nr 230 med förslag till lag om ändring i vissa delar av sparbankslagen anförde departementschefen, att frågan om höjning av de till de allmänna ombudena utgående arvodena borde upptagas till prövning, därest i fortsättningen erfarenheten skulle giva stöd för den meningen, att de nuvarande ersättningarna vore för låga för erhållande av för ändamålet kompetenta personer.

I sitt utlåtande nr 51 i anledning av nyssnämnda proposition uttalade bankoutskottet beträffande sagda ersättningsfråga, att, om ersättningsbeloppen skulle visa sig för låga för erhållande av fullt kvalificerade allmänna ombud, Kungl. Maj:t icke syntes böra underlåta att vidtaga erforderliga ändringar i bestämmelserna om ersättningarnas storlek. Till detta uttalande anslöt sig riksdagen.

I skrivelse den 7 december 1929 har sparbanksinspektören efter samråd med biträdande ledamoten i sparbanksinspektionen gjort framställning om ändring i grunderna för bestämmandet av arvodena till de allmänna ombuden.

Med erinran att riksdagen i riksstaten för budgetåret 1929/1930 uppfört ett ordinarie förslagsanslag för de allmänna ombudens tillsyn över sparbankerna med 110,000 kronor, varemot som inkomst funnes upptaget »bidrag för tillsyn över sparbankerna» med 55,000 kronor, har sparbanksinspektören i en annan skrivelse samma dag vidare meddelat, att, enligt uppgift av statistiska centralbyrån, kostnaderna för arvoden till de allmänna ombuden för deras verksamhet under år 1928 uppgått till 94,772 kronor, vartill komme rese- och traktamentsersättningar, 24,582 kronor, eller tillhoppa 119,354 kronor. Hälften av detta belopp eller 59,677 kronor skulle bestridas av statsmedel, medan den andra hälften skulle gäldas av sparbankerna.

I sin förstnämnda skrivelse har sparbanksinspektören angivit, att kostnaderna för de allmänna ombudens verksamhet under år 1928 skulle, under förutsättning att de av honom föreslagna grunderna tillämpats vid arvodenas beräkning samt att genom lagändring år 1929 i sparbankslagen införda bestämmelser beträffande ombudens verksamhet varit gällande, hava uppgått till omkring 199,000 kronor. Under nämnda förutsättningar skulle kostnaderna för allmänna ombudens verksamhet under år 1929 kunna beräknas till ungefär samma belopp eller i avrundat tal 200,000 kronor, av vilket belopp, såsom förut berörts, hälften vore att bestrida av statsmedel.

Under hänvisning härtill har sparbanksinspektören hemställt, att Kungl. Maj:t måtte i statsverkspropositionen för budgetåret 1930/1931 under sjunde huvudtiteln uppföra ordinarie förslagsanslaget för tillsyn över sparbankernas

förvaltning med 200,000 kronor och som inkomst »bidrag för tillsyn över sparbankerna» med 100,000 kronor.

Det av sparbanksinspektören omnämnda förslaget om höjning av de allmänna ombudens arvoden har, enligt vad statsrådsprotokollet utvisar, vid tidpunkten för statsverkspropositionens avlåtande icke varit föremål för slutlig prövning, men departementschefen har ansett sig kunna utgå ifrån att en väsentlig höjning av arvodena i fråga komme att visa sig ofrånkomlig. Vid sådant förhållande hava kostnaderna för de allmänna ombudens verksamhet under år 1930 — vilka kostnader skola bestridas av anslag för budgetåret 1930/1931 — lämpligen synts böra uppskattas till de av sparbanksinspektören för år 1929 beräknade eller sålunda till 200,000 kronor.

I detta sammanhang må erinras, att Kungl. Maj:t å inkomstsidan uppfört inkomstiteln »bidrag för tillsyn över sparbankerna» med 100,000 kronor.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet, som icke funnit skäl till erinran mot förevarande förslag, får alltså hemställa,

att riksdagen må höja ordinarie förslagsanslaget för *tillsyn över sparbankernas förvaltning*, nu 110,000 kronor, med 90,000 kronor till 200,000 kronor.

*Kammar-
rättens
årsbok.
[38.]*

35:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 38) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 150) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för fortsatt utgivande av *kammarrättens årsbok* för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 5,000 kronor.

*Rese- och
traktaments-
penningar.
[39.]*

36:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 39) hemställer utskottet,

att riksdagen må minska ordinarie förslagsanslaget till *rese- och traktamentspenningar*, nu 35,000 kronor, med 5,000 kronor till 30,000 kronor.

*Trycknings-
kostnader.
[40.]*

37:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 40) får utskottet hemställa,

att riksdagen må minska ordinarie förslagsanslaget till *tryckningskostnader*, nu 149,976 kronor, med 9,904 kronor till 140,072 kronor;

dock att i anslaget må göras den jämkning, som kan erfordras för utjämnande av huvudtitelns slutsumma.

38:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 41) att höja ordinarie reservationsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga, nu 260,000 kronor, med 20,000 kronor till 280,000 kronor.

*Kommittéer
och utred-
ningar genom
sakkunniga
[41.]*

Ordinarie reservationsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga var i riksstaten för budgetåret 1923/1924 upptaget med 280,000 kronor. I riksstaten för budgetåret 1924/1925 uppfördes anslaget med 325,000 kronor men sänktes åter från och med nästföljande budgetår till förstnämnda summa, med vilket belopp anslaget sedan varit upptaget till och med budgetåret 1928/1929. För budgetåret 1929/1930 utgör anslaget 260,000 kronor.

Nettoutgifterna å anslaget hava under härefter angivna budgetår uppgått till, i runda tal, följande belopp:

Budgetår	Nettoutgifter kronor
1923/1924	221,000
1924/1925	288,600
1925/1926	306,600
1926/1927	328,700
1927/1928	285,200
1928/1929	294,800.

I detta sammanhang må nämnas, att tidigare förefintlig reservation å anslaget, som vid ingången av budgetåret 1925/1926 belöpte sig till omkring 95,300 kronor, därefter år för år nedgått, så att till innevarande budgetår någon reservation å anslaget icke förefanns.

Av de anförda siffrorna framgår, att nettoutgifterna å anslaget under senaste femårsperiod i genomsnitt uppgått till, i runt tal, 300,000 kronor årligen. Med hänsyn härtill och då en inom finansdepartementet verkställd överslagsberäkning givit vid handen, att, så vitt kan förutses, ett anslag av den storlek, som för närvarande är uppfört å riksstaten, sannolikt icke blir tillräckligt för nästkommande budgetår, har departementschefen ansett en förhöjning av anslaget ofrånkomlig. Höjningen har synts kunna begränsas till 20,000 kronor, varigenom anslaget skulle komma att åter bringas upp till det belopp, med vilket det de senare åren i regel utgått.

Då Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

*Utskottets
yttrande.*

att riksdagen må höja ordinarie reservationsanslaget till *kommittéer och utredningar genom sakkunniga*, nu 260,000 kronor, med 20,000 kronor till 280,000 kronor.

*Extra
utgifter.
[42.]*

39:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 42) att höja ordinarie reservationsanslaget till extra utgifter, nu 40,000 kronor, med 20,000 kronor till 60,000 kronor.

Det ordinarie reservationsanslaget till extra utgifter, som för ett vart av budgetåren 1923/1924—1925/1926 var uppfört med ett belopp av 60,000 kronor, nedsattes från och med budgetåret 1926/1927 till 50,000 kronor samt från och med budgetåret 1927/1928 till 40,000 kronor. Med detta belopp är anslaget upptaget i riksstaten för nu löpande budgetår. Reservationerna å anslaget, vilka tidigare uppgått till högst betydande belopp, hava emellertid de senare åren väsentligen nedgått, så att reservationen, som vid ingången av innevarande budgetår reducerats till omkring 17,000 kronor, vid slutet av samma år, såvitt nu kan beräknas, torde komma att vara i huvudsak förbrukad. I betraktande härav har anslaget nu syntts böra ökas till sitt ursprungliga belopp av 60,000 kronor.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet, som ansett sig böra tillstyrka förevarande förslag, hemställer alltså,

att riksdagen må höja ordinarie reservationsanslaget till *extra utgifter*, nu 40,000 kronor, med 20,000 kronor till 60,000 kronor.

*Dyrtidstill-
lägg åt befatt-
ningshavare i
vissa icke-
statens tjänst.*

[43.]

40:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till täckande av kostnader för dyrtidstilllägg åt befattningshavare i statens tjänst vid de till finansdepartementet hörande ämbetsverk och kårer (punkt 43) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

*Avlöningsför-
höjningar åt
vissa icke-
ordinarie be-
fattningsha-
vare inom den
civila stats-
förvaltningen*

[44.]

41:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 44) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 153 och 154) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till bestridande av kostnader för *avlöningsförhöjningar åt vissa icke-ordinarie befattningshavare inom den civila statsförvaltningen* för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 40,000 kronor.

Övriga ordinarie anslag.

42:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande budgetår äro uppförda under sjunde huvudtiteln, har någon ändring icke ifrågasatts. *Övriga ordinarie anslag.*

Utskottet hemställer,

att samtliga de ordinarie anslag under sjunde huvudtiteln, vilka icke här ovan blivit särskilt omförmälda, må i riksstaten för budgetåret 1930/1931 uppföras med oförändrade belopp.

Stockholm den 8 april 1930.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, J. L. Widell, O. Bergqvist, J. Nilsson i Malmö, C. P. V. Nilsson i Gränebo, E. J. G. Rosén, N. J. M. Svensson i Kompersmåla, K. V. Rydén, E. A. Lundell, Oscar Olsson och J. G. Waller;

från andra kammaren: herrar A. Anderson i Råstock, C. R. Jansson i Falun, P. Nilsson i Bonarp, S. Bengtsson i Norup, L. J. Carlsson-Frosterud, P. M. Olsson i Blädinge, A. Å:son Törnkvist i Karlskrona, B. F:son Holmgren, J. Olofsson i Digernäs, S. Persson i Fritorp, O. Andersson i Höör och G. Strindlund.

Reservation:

vid *punkt 18* (tullverket) av herrar *Rosén* och *Bengtsson* i Norup.

Verkliga utgifter.

VII. Sjunde huvudtiteln. Finansdepartementet.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
A. Departementet.			
1	Departementschefen	24,000	
2	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, <i>förslagsanslag</i>	248,400	
3	Ökad föredragning i regeringsrätten		35,000
	Säger för departementet	272,400	35,000
B. De centrala ämbetsverken.			
1	Kammarkollegium, <i>förslagsanslag</i>	285,400	
2	Statskontoret, <i>förslagsanslag</i>	317,400	
3	Mynt- och justeringsverket, <i>förslagsanslag</i>	385,200	
Kammarrätten:			
4	Kammarrätten, <i>förslagsanslag</i>	* 376,200	
5	Kammarrättens verksamhet		* 146,400
6	Ersättningar åt särskilda ledamöter i kammarrätten vid handläggning av mål angående fastighetstaxering och virkestaxering, <i>förslagsanslag</i>		* 12,000
		376,200	158,400
Statistiska centralbyrån:			
7	Statistiska centralbyrån, <i>förslagsanslag</i>	** 297,200	
8	Bibliotekets underhållande, <i>reservationsanslag</i>	4,000	
9	Inbindning av böcker i statistiska centralbyråns bibliotek		4,000
10	Statistiska centralbyråns verksamhet, <i>reservationsanslag</i>		** 21,600
		301,200	25,600
1930 års allmänna folkräkning:			
11	Personal vid 1930 års allmänna folkräkning, <i>reservationsanslag</i>		43,000

* Beloppet redan beviljat av riksdagen.

** Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varom utlåtande framdeles kommer att avgivas.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
12	Specialräkning av lapsk och finsk befolkning, <i>reservationsanslag</i>		30,000
13	Ersättning till kyrkobokförare, <i>förslagsanslag</i>		190,000
14	Tryckning av mantalsblanketter, <i>förslagsanslag</i>		45,000
			308,000
Bank- och fondinspektionen:			
15	Bankinspektionen, <i>förslagsanslag</i>	109,000	
16	Fondinspektionen, <i>förslagsanslag</i>	66,500	
		175,500	
17	Sparbanksinspektionen, <i>förslagsanslag</i>	70,000	
Riksräkenskapsverket:			
18	Riksräkenskapsverket, <i>förslagsanslag</i>	423,700	
19	Riksräkenskapsverkets verksamhet		16,700
20	Allmänna civilförvaltningens lönenämnd		20,000
21	Statens bostadsnämnd		8,000
22	Statens tryckerisakkunnige jämte erforderliga biträden m. m.		26,700
Säger för de centrala ämbetsverken		2,334,600	563,400
C. Skatteomkostnader.			
1	Tullverket, <i>förslagsanslag</i>	16,654,500	
2	Särskilda åtgärder för bekämpande genom tullverkets försorg av olovlig införsel av spritdrycker m. m., <i>reservationsanslag</i> , att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel		300,000
Kontrollstyrelsen:			
3	Kontrollstyrelsen, <i>förslagsanslag</i>	205,800	
4	Kontrollstyrelsens verksamhet		* 22,200
5	Kontroll å tillverkningsavgifter, <i>förslagsanslag</i>	350,000	
6	Stämpelomkostnader, <i>förslagsanslag</i>	375,000	
7	Kostnader för årlig taxering, <i>förslagsanslag</i>	3,400,000	
8	Observations- och uppbörsprocenter m. m., <i>förslagsanslag</i>	30,000	
Säger för skatteomkostnader		21,015,300	322,200
D. Ersättningar för särskilda förmåner och rättigheter m. m.			
1	Ersättning till städerna för mistad tolag, <i>förslagsanslag</i>	7,200,000	
2	Städers friheter, <i>förslagsanslag</i>	40,000	
3	Ersättning till vissa städer och köpingar för till stats- verket indragna brännvinsförsäljningsmedel	1,713,228	

* Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varom utlåtande framdeles kommer att avgivas.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
4	Ersättning till landsting och städer, som ej deltaga i landsting, för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel.....	3,100,000	
5	Vederlag för nedlagda utskänkingsrättigheter, <i>förslagsanslag</i> , att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel.....	45,000	
6	Inlösen av skattefrälseräntor, <i>förslagsanslag</i>		90,000
7	Ersättning för skattefrälseräntor, <i>förslagsanslag</i>		40,000
8	Avlösning av frälsekatteeräntor, <i>förslagsanslag</i>		40,000
9	Bidrag till skattetyngda kommuner, <i>förslagsanslag</i>	6,000,000	
	Säger för ersättningar för särskilda förmåner och rättigheter m. m.	18,098,228	170,000
E. Diverse.			
1	Staten åliggande kommunala och andra utskylder, <i>förslagsanslag</i>		40,000
2	Svenska stadsförbundet		4,000
3	Svenska landskommunernas förbund		2,000
4	Internationella statistiska institutets permanenta byrå i Haag		1,500
5	Internationella byrån i Paris för mått och vikt, <i>förslagsanslag</i>		1,000
6	Internationella tulltariffbyrån i Bryssel, <i>förslagsanslag</i>		3,300
7	Tillsyn över sparbankernas förvaltning, <i>förslagsanslag</i>	200,000	
8	Kammarrättens årsbok, <i>förslagsanslag</i>		5,000
9	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	30,000	
10	Skrivmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslagsanslag</i>	180,000	
11	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	140,072	
12	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	280,000	
13	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	60,000	
14	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		*3,050,000
15	Avlösningsförhöjningar åt vissa icke-ordinarie befattningshavare inom den civila statsförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>		40,000
	Säger för diverse	890,072	3,146,800
	Summa	42,610,600	4,237,400

* Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varom utlåtande framdeles kommer att avgivas.